

Bank Polski

Skrócone śródroczne
sprawozdanie finansowe
PKO Banku Polskiego SA
za okres sześciu miesięcy zakończony
dnia 30 czerwca 2016 roku

WYBRANE JEDNOSTKOWE DANE FINANSOWE DOTYCZĄCE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

WYBRANE JEDNOSTKOWE DANE FINANSOWE	w tys. PLN		w tys. EUR	
	okres od 01.01.2016 do 30.06.2016	okres od 01.01.2015 do 30.06.2015	okres od 01.01.2016 do 30.06.2016	okres od 01.01.2015 do 30.06.2015
Wynik z tytułu odsetek	3 594 419	3 255 018	820 550	787 358
Wynik z tytułu prowizji i opłat	1 184 868	1 310 228	270 487	316 932
Wynik z działalności operacyjnej	1 970 117	1 695 015	449 747	410 008
Zysk brutto	1 970 117	1 695 015	449 747	410 008
Zysk netto	1 572 477	1 382 003	358 972	334 294
Zysk na jedną akcję - podstawowy z zysku za okres (w PLN/EUR)	1,26	1,11	0,29	0,27
Zysk na jedną akcję - rozwodniony z zysku za okres (w PLN/EUR)	1,26	1,11	0,29	0,27
Dochody całkowite netto	1 403 306	1 171 212	320 353	283 305
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej	4 911 950	5 875 718	1 121 322	1 421 281
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej	(5 181 918)	(3 140 436)	(1 182 951)	(759 642)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej	(229 388)	(1 727 172)	(52 366)	(417 787)
Przepływy pieniężne netto	(499 356)	1 008 110	(113 995)	243 852

WYBRANE JEDNOSTKOWE DANE FINANSOWE	w tys. PLN		w tys. EUR	
	stan na 30.06.2016	stan na 31.12.2015	stan na 30.06.2016	stan na 31.12.2015
Aktywa razem	266 323 849	262 380 030	60 179 381	61 569 877
Kapitał własny ogółem	31 621 193	30 217 887	7 145 225	7 090 904
Kapitał zakładowy	1 250 000	1 250 000	282 454	293 324
Liczba akcji (w tys.)	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000
Wartość księgowa na jedną akcję (w PLN/EUR)	25,30	24,17	5,72	5,67
Rozwodniona liczba akcji (w tys.)	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w PLN/EUR)	25,30	24,17	5,72	5,67
Łączny współczynnik kapitałowy	16,11%	15,28%	16,11%	15,28%
Tier 1	25 979 486	24 820 848	5 870 407	5 824 439
Tier 2	2 448 180	2 428 511	553 199	569 872

Wybrane pozycje jednostkowego sprawozdania finansowego przeliczono na EUR według następujących kursów:

- pozycje rachunku zysków i strat, sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych – kurs liczony jako średnia kursów NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego z sześciu miesięcy okresu zakończonego dnia 30 czerwca 2016 roku i 30 czerwca 2015 roku, odpowiednio: 1 EUR = 4,3805 PLN i 1 EUR = 4,1341 PLN,
- pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej – kurs średni NBP na dzień 30 czerwca 2016 roku: 1 EUR = 4,4255 PLN oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku: 1 EUR = 4,2615 PLN.

SPIS TREŚCI

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	4
SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	4
SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	5
SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM.....	6
SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	7

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

	Nota	II kwartał okres od 01.04.2016 do 30.06.2016	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2016 do 30.06.2016	II kwartał okres od 01.04.2015 do 30.06.2015	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2015 do 30.06.2015
Działalność kontynuowana					
Przychody z tytułu odsetek	4	2 337 027	4 647 792	2 277 851	4 654 376
Koszty z tytułu odsetek	4	(531 392)	(1 053 373)	(649 389)	(1 399 358)
Wynik z tytułu odsetek		1 805 635	3 594 419	1 628 462	3 255 018
Przychody z tytułu prowizji i opłat	5	835 594	1 610 905	867 357	1 670 062
Koszty z tytułu prowizji i opłat	5	(229 295)	(426 037)	(174 028)	(359 834)
Wynik z tytułu prowizji i opłat		606 299	1 184 868	693 329	1 310 228
Przychody z tytułu dywidend		89 953	149 434	96 230	110 001
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	6	(3 464)	(18 187)	(10 435)	1 206
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych	7	426 216	476 514	23 027	76 949
Wynik z pozycji wymiany		109 219	210 197	86 938	206 426
Pozostałe przychody operacyjne	8	29 635	52 105	19 977	80 963
Pozostałe koszty operacyjne	8	(37 045)	(60 776)	(24 218)	(47 410)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto		(7 410)	(8 671)	(4 241)	33 553
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw	9	(381 995)	(752 819)	(382 764)	(749 155)
Ogólne koszty administracyjne	10	(1 260 834)	(2 497 895)	(1 252 900)	(2 549 211)
Podatek od niektórych instytucji finansowych	11	(219 974)	(367 743)	-	-
Wynik z działalności operacyjnej		1 163 645	1 970 117	877 646	1 695 015
Zysk brutto		1 163 645	1 970 117	877 646	1 695 015
Podatek dochodowy	12	(251 306)	(397 640)	(142 469)	(313 012)
Zysk netto		912 339	1 572 477	735 177	1 382 003

Zysk na jedną akcję

- podstawowy z zysku za okres (PLN)

0,73

1,26

0,59

1,11

- rozwodniony z zysku za okres (PLN)

0,73

1,26

0,59

1,11

Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie (w tys.)

1 250 000

1 250 000

1 250 000

1 250 000

Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych w okresie (w tys.)

1 250 000

1 250 000

1 250 000

1 250 000

Działalność zaniechana

PKO Bank Polski SA nie prowadził w okresie 6 miesięcy zakończonym odpowiednio dnia 30 czerwca 2016 roku i dnia 30 czerwca 2015 roku działalności zaniechanej.

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	II kwartał okres od 01.04.2016 do 30.06.2016	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2016 do 30.06.2016	II kwartał okres od 01.04.2015 do 30.06.2015	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2015 do 30.06.2015
Zysk netto		912 339	1 572 477	735 177	1 382 003
Inne dochody całkowite		(312 366)	(169 171)	(245 601)	(210 791)
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat		(312 366)	(169 171)	(245 601)	(210 791)
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych, brutto	18	77 197	213 867	(73 566)	(118 860)
Podatek odroczone z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	18	(14 667)	(40 635)	13 978	22 584
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych, netto	18	62 530	173 232	(59 588)	(96 276)
Aktualizacja wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, brutto		(462 816)	(422 694)	(229 646)	(141 377)
Podatek odroczone z tytułu aktualizacji wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		87 934	80 311	43 633	26 862
Aktualizacja wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, netto		(374 882)	(342 383)	(186 013)	(114 515)
Różnice z przeliczenia jednostek zagranicznych		(14)	(20)	-	-
Dochody całkowite netto, razem		599 973	1 403 306	489 576	1 171 212

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	30.06.2016	31.12.2015
AKTYWA			
Kasa, środki w Banku Centralnym	14	12 087 587	13 707 730
Należności od banków	15	7 051 449	5 021 876
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	16	2 913 189	793 213
Pochodne instrumenty finansowe	17	3 036 571	4 348 034
Instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	19	11 366 327	12 796 036
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	20	186 124 522	188 552 440
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	21	33 150 828	27 859 727
Inwestycje w jednostki zależne, wspólne przedsięwzięcia i stowarzyszone	22	2 263 542	2 037 987
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	23	227 266	422 676
Wartości niematerialne	24	2 832 477	2 797 791
Rzeczowe aktywa trwałe, w tym:	24	2 365 928	2 276 322
nieruchomości inwestycyjne		8 165	8 239
Należność z tytułu bieżącego podatku dochodowego		-	40 762
Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego		804 989	644 611
Inne aktywa	25	2 099 174	1 080 825
SUMA AKTYWÓW		266 323 849	262 380 030
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY			
Zobowiązania			
Zobowiązania wobec Banku Centralnego		4 935	4 219
Zobowiązania wobec banków	26	18 404 616	18 249 857
Pochodne instrumenty finansowe	17	3 584 047	4 627 189
Zobowiązania wobec klientów	27	205 160 806	201 809 202
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	28	1 876 308	1 717 661
Zobowiązania podporządkowane	29	2 527 579	2 499 163
Pozostałe zobowiązania	30	2 798 525	3 009 074
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		114 184	-
Rezerwy	31	231 656	245 778
SUMA ZOBOWIĄZAŃ		234 702 656	232 162 143
Kapitał własny			
Kapitał zakładowy		1 250 000	1 250 000
Pozostałe kapitały		27 548 736	25 146 745
Niepodzielony wynik finansowy		1 250 000	1 250 000
Różnice z przeliczenia jednostek zagranicznych		(20)	-
Wynik roku bieżącego		1 572 477	2 571 142
KAPITAŁ WŁASNY OGÓŁEM		31 621 193	30 217 887
SUMA ZOBOWIĄZAŃ I KAPITAŁU WŁASNEGO		266 323 849	262 380 030
Łączny współczynnik kapitałowy	41	16,11%	15,28%
Wartość księgowa (w tys. PLN)		31 621 193	30 217 887
Liczba akcji (w tys.)	32	1 250 000	1 250 000
Wartość księgowa na jedną akcję (w PLN)		25,30	24,17
Rozwodniona liczba akcji (w tys.)		1 250 000	1 250 000

SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

Za okres zakończony dnia 30 czerwca 2016 roku	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały							Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Niepodzielony wynik finansowy *	Wynik okresu bieżącego	Kapitał własny ogółem
		Kapitały rezerwowe			Inne dochody całkowite			Razem pozostałe kapitały				
		Kapitał zapasowy	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	Pozostałe kapitały rezerwowe	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	Zyski i straty aktuarialne					
1 stycznia 2016 roku	1 250 000	20 518 111	1 070 000	3 484 177	144 673	(57 657)	(12 559)	25 146 745	-	1 250 000	2 571 142	30 217 887
Przeniesienie wyniku z lat ubiegłych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2 571 142	(2 571 142)	-
Dochody całkowite razem, w tym:	-	-	-	-	(342 383)	173 232	-	(169 151)	(20)	-	1 572 477	1 403 306
Zysk netto	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 572 477	1 572 477
Pozostałe dochody całkowite	-	-	-	-	(342 383)	173 232	-	(169 151)	(20)	-	-	(169 171)
Transfery z zysku z przeznaczeniem na kapitał	-	2 500 000	-	71 142	-	-	-	2 571 142	-	(2 571 142)	-	-
30 czerwca 2016 roku	1 250 000	23 018 111	1 070 000	3 555 319	(197 710)	115 575	(12 559)	27 548 736	(20)	1 250 000	1 572 477	31 621 193

* Szczegółowy opis dotyczący niepodzielnego wyniku finansowego zaprezentowano w nocie 13 „Zadeklarowane dywidendy z podziałem na akcje”.

Za okres zakończony dnia 30 czerwca 2015 roku	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały							Niepodzielony wynik finansowy	Wynik okresu bieżącego	Kapitał własny ogółem
		Kapitały rezerwowe			Inne dochody całkowite			Razem pozostałe kapitały			
		Kapitał zapasowy	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	Pozostałe kapitały rezerwowe	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	Zyski i straty aktuarialne				
1 stycznia 2015 roku	1 250 000	18 618 111	1 070 000	3 421 913	33 640	5 204	(8 976)	23 139 892	132 793	3 079 471	27 602 156
Przeniesienie wyniku z lat ubiegłych	-	-	-	-	-	-	-	-	3 079 471	(3 079 471)	-
Dochody całkowite razem, w tym:	-	-	-	-	(114 515)	(96 276)	-	(210 791)	-	1 382 003	1 171 212
Zysk netto	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 382 003	1 382 003
Pozostałe dochody całkowite	-	-	-	-	(114 515)	(96 276)	-	(210 791)	-	-	(210 791)
Transfery z zysku z przeznaczeniem na kapitał	-	1 900 000	-	62 264	-	-	-	1 962 264	(1 962 264)	-	-
30 czerwca 2015 roku	1 250 000	20 518 111	1 070 000	3 484 177	(80 875)	(91 072)	(8 976)	24 891 365	1 250 000	1 382 003	28 773 368

SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	01.01- 30.06.2016	01.01- 30.06.2015
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
Zysk brutto	1 970 117	1 695 015
Korekty razem:	2 941 833	4 180 703
Amortyzacja	357 937	372 163
(Zysk) strata z działalności inwestycyjnej	759	(13 413)
Odsetki i dywidendy	(250 320)	(204 073)
Zmiana stanu należności od banków	(909 149)	(407 595)
Zmiana stanu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu oraz instrumentów finansowych przy początkowym ujęciu wyznaczonych jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	(690 267)	2 626 078
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (aktywo)	1 311 463	1 507 577
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom	2 242 016	(6 780 963)
Zmiana stanu innych aktywów oraz aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	(824 270)	(360 771)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	155 475	2 878 651
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (zobowiązanie)	(1 043 142)	(445 942)
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	3 482 409	5 256 256
Zmiana stanu rezerw i odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	173 474	382 300
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań oraz zobowiązań podporządkowanych	(182 133)	(32 539)
Zapłacony podatek dochodowy	(363 182)	(194 456)
Inne korekty	(519 237)	(402 570)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	4 911 950	5 875 718
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Wpływy z działalności inwestycyjnej	42 995 999	10 963 425
Wpływ z tytułu umorzenia kapitału spółki zależnej	49 832	-
Zbycie i odsetki od inwestycyjnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	42 813 081	10 848 527
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	-	29 780
Inne wpływy inwestycyjne (dywidendy)	133 086	85 118
Wydatki z działalności inwestycyjnej	(48 177 917)	(14 103 861)
Podwyższenie kapitału jednostki zależnej	(222 000)	(101 000)
Podwyższenie kapitału jednostki stowarzyszonej	(1 148)	(48 000)
Nabycie inwestycyjnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	(47 615 741)	(13 807 316)
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	(339 028)	(147 545)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(5 181 918)	(3 140 436)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Wpływy z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	1 873 828	1 986 252
Umorzenie dłużnych papierów wartościowych	(1 744 700)	(1 752 585)
Splata odsetek od wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych i pożyczek podporządkowanych	(42 644)	(41 903)
Splata odsetek i zobowiązań długoterminowych	(315 872)	(1 918 936)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(229 388)	(1 727 172)
Przepływy pieniężne netto	(499 356)	1 008 110
w tym z tytułu różnic kursowych od gotówki i jej ekwiwalentów	109 057	65 576
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	17 189 740	14 052 760
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	16 690 384	15 060 870
w tym o ograniczonej możliwości dysponowania	10 251	10 468

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	30.06.2016	31.12.2015	30.06.2015
Kasa, środki w Banku Centralnym	12 087 587	13 707 730	11 894 988
Bieżące należności od banków	4 602 797	3 482 010	3 165 882
Razem	16 690 384	17 189 740	15 060 870

NOTY DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	9
1. Informacje ogólne.....	9
2. Opis ważniejszych zasad rachunkowości oraz szacunków i ocen.....	12
3. Objaśnienie różnic między wcześniej publikowanymi sprawozdaniami a niniejszym sprawozdaniem finansowym.....	14
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	15
4. Przychody i koszty z tytułu odsetek.....	15
5. Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat	16
6. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	16
7. Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych.....	17
8. Pozostałe przychody i koszty operacyjne	17
9. Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw	18
10. Ogólne koszty administracyjne.....	20
11. Podatek od niektórych instytucji finansowych.....	20
12. Podatek dochodowy.....	21
13. Zadeklarowane dywidendy z podziałem na akcje	21
NOTY DO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ	23
14. Kasa, środki w Banku Centralnym	23
15. Należności od banków.....	23
16. Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	23
17. Pochodne instrumenty finansowe.....	24
18. Pochodne instrumenty zabezpieczające	24
19. Instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.....	25
20. Kredyty i pożyczki udzielone klientom	25
21. Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży.....	27
22. Inwestycje w jednostki zależne, wspólne przedsięwzięcia i stowarzyszone oraz opis zmian w Spółkach wchodzących w skład Grupy Kapitałowej.....	28
23. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	30
24. Wartości niematerialne i rzeczowe aktywa trwałe	30
25. Inne aktywa.....	31
26. Zobowiązania wobec banków	31
27. Zobowiązania wobec klientów	32
28. Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych.....	32
29. Zobowiązania podporządkowane	33
30. Pozostałe zobowiązania.....	33
31. Rezerwy	33
32. Akcjonariat Banku	34
POZOSTAŁE NOTY	35
33. Zobowiązania warunkowe oraz pozabilansowe zobowiązania otrzymane	35
34. Sprawy sporne	36
35. Transakcje ze Skarbem Państwa i jednostkami powiązanymi	39
36. Transakcje z jednostkami powiązanymi kapitałowo	40
37. Transakcje z jednostkami powiązanymi osobowo	44
38. Świadczenia dla kluczowego personelu kierowniczego PKO Banku Polskiego SA	44
39. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych	45
CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM.....	49
40. Zarządzanie ryzykiem w PKO Banku Polskim SA	49
41. Adekwatność kapitałowa	57
42. Informacje o pakietowej sprzedaży wierzytelności.....	58
ZDARZENIA NASTĘPUJĄCE PO DNIU KOŃCZĄCYM OKRES SPRAWOZDAWCZY	58
43. Zdarzenia następujące po dniu kończącym okres sprawozdawczy.....	58

NOTY DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. Informacje ogólne

Skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej („PKO Bank Polski SA”, „Bank”) obejmuje okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2016 roku oraz zawiera dane porównawcze za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2015 roku (w zakresie rachunku zysków i strat, sprawozdania z całkowitych dochodów, sprawozdania z przepływów pieniężnych oraz sprawozdania ze zmian w kapitale własnym) oraz dane porównawcze na dzień 31 grudnia 2015 roku (w zakresie sprawozdania z sytuacji finansowej). Dane finansowe prezentowane są w tysiącach złotych polskich (PLN), chyba że wskazano inaczej.

Bank został utworzony w 1919 roku jako Poczta Kasa Oszczędnościowa. W 1950 roku rozpoczął działalność jako Powszechna Kasa Oszczędności bank państwowy. Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2000 roku (Dz. U. z 2000 roku, Nr 5, poz. 55 z późniejszymi zmianami) przekształcono Powszechną Kasę Oszczędności bank państwowy w jednoosobową spółkę akcyjną Skarbu Państwa pod nazwą Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, przy ul. Puławskiej 15, 02-515 Warszawa, w Polsce.

W dniu 12 kwietnia 2000 roku zarejestrowano Powszechną Kasę Oszczędności Bank Polski Spółkę Akcyjną i wpisano do Rejestru Handlowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy, Sąd Gospodarczy XVI Wydział Rejestrowy. Obecnie właściwym sądem jest Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Bank został zarejestrowany pod numerem KRS 0000026438 oraz nadano mu numer statystyczny REGON 016298263. Kapitał zakładowy (wpłacony) wynosi 1 250 000 000 PLN.

Zgodnie z Cedulą Giełdową Bank zaklasyfikowany jest do makrosektora „Finanse”, sektor „Banki”.

Działalność Banku

PKO Bank Polski SA jest uniwersalnym bankiem depozytowo-kredytowym obsługującym osoby fizyczne, prawne oraz inne podmioty będące osobami krajowymi i zagranicznymi. PKO Bank Polski SA może posiadać wartości dewizowe i dokonywać obrotu tymi wartościami, jak również wykonywać operacje walutowe i dewizowe oraz otwierać i posiadać rachunki bankowe w bankach za granicą, a także lokować środki dewizowe na tych rachunkach.

Wskazanie, czy Bank jest jednostką dominującą lub znaczącym inwestorem oraz czy sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

PKO Bank Polski SA jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA oraz znaczącym inwestorem dla jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć, będących w posiadaniu Banku. W związku z tym PKO Bank Polski SA sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej, które obejmuje dane finansowe tych jednostek.

Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe, podlegające przeglądowi przez Komitet Audytu Rady Nadzorczej Banku w dniu 25 sierpnia 2016 roku, zostało zaakceptowane do publikacji przez Zarząd Banku w dniu 17 sierpnia 2016 roku.

Skład Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA

Bank posiada następujące jednostki zależne bezpośrednio oraz zależne pośrednio:

NAZWA JEDNOSTKI	SIEDZIBA	ZAKRES DZIAŁALNOŚCI	% UDZIAŁ W KAPITAŁE *	
			30.06.2016	31.12.2015
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	Warszawa	zarządzanie funduszami inwestycyjnymi	100,00	100,00
PKO BP BANKOWY PTE SA	Warszawa	zarządzanie funduszami emerytalnymi	100,00	100,00
PKO Leasing SA	Łódź	działalność leasingowa	100,00	100,00
PKO Bankowy Leasing Sp. z o.o.	Łódź	działalność leasingowa	100,00	100,00
PKO Leasing Sverige AB	Sztokholm, Szwecja	działalność leasingowa	100,00	100,00
PKO BP Faktoring SA	Warszawa	działalność faktoringowa	100,00	100,00
PKO BP Finat Sp. z o.o.	Warszawa	działalność usługowa, w tym usługi agenta transferowego oraz outsourcing specjalistów IT	100,00	100,00
PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA	Warszawa	ubezpieczenia na życie	100,00	100,00
Ubezpieczeniowe Usługi Finansowe Sp. z o.o.	Warszawa	działalność usługowa	100,00	100,00
PKO Towarzystwo Ubezpieczeń SA	Warszawa	pozostałe ubezpieczenia osobowe i ubezpieczenia majątkowe	100,00	100,00
PKO Bank Hipoteczny SA	Gdynia	działalność bankowa	100,00	100,00
PKO Finance AB	Sztokholm, Szwecja	usługi finansowe	100,00	100,00
KREDOBANK SA	Lwów, Ukraina	działalność bankowa	99,6293	99,5655
Finansowa Kompania „Idea Kapitał” Sp. z o.o.	Lwów, Ukraina	usługi finansowe	100,00	100,00
„Inter-Risk Ukraina” Spółka z dodatkową odpowiedzialnością ¹	Kijów, Ukraina	działalność windykacyjna	100,00	100,00
Finansowa Kompania „Prywatne Inwestycje” Sp. z o.o. ²	Kijów, Ukraina	usługi finansowe	95,4676	95,4676
Qualia Development Sp. z o.o. ³	Warszawa	działalność deweloperska	100,00	100,00
Qualia 3 Sp. z o.o.	Warszawa	komplementariusz w spółce Qualia 3 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Neptun Park Sp. k.	100,00	100,00
Qualia 3 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Neptun Park Sp. k.	Warszawa	działalność deweloperska	99,9975	99,9975
Qualia 2 Sp. z o.o.	Warszawa	komplementariusz w spółce Qualia 2 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Nowy Wilanów Sp. k.	100,00	100,00
Qualia 2 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Nowy Wilanów Sp. k.	Warszawa	działalność deweloperska	99,9750	99,9750
Qualia Sp. z o.o.	Warszawa	komplementariusz w pozostałych spółkach komandytowych Grupy Qualia Development	100,00	100,00
Qualia sp. z o.o. - Sopot Sp. k.	Warszawa	działalność deweloperska	99,9902	99,9902
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Jurata Sp. k.	Warszawa		99,9770	99,9770
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Zakopane Sp. k.	Warszawa		99,9123	99,9123
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Pomeranka Sp. k. ⁴	Warszawa		-	99,8951
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Projekt 1 Sp. k.	Warszawa		50,00	50,00
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Władysławowo Sp. k.	Warszawa		50,00	50,00
Qualia - Rezydencja Flotylla Sp. z o.o. ⁴	Warszawa		-	100,00
Qualia - Residence Sp. z o.o.	Warszawa		100,00	100,00
Sarnia Dolina Sp. z o.o.	Warszawa		100,00	100,00
Giełda Nieruchomości Wartościowych Sp. z o.o.	Warszawa		100,00	100,00
„Fort Mokotów Inwestycje” Sp. z o.o. ⁵	Warszawa	działalność deweloperska	99,9987	100,00
Qualia Hotel Management Sp. z o.o.	Warszawa	działalność deweloperska	100,00	100,00
FORT MOKOTÓW Sp. z o.o. w likwidacji	Warszawa	w likwidacji	51,00	51,00
Merkury - fiz an ⁶	Warszawa	lokowanie środków zebranych od uczestników funduszu	100,00	100,00
„Zarząd Majątkiem Górczewska” Sp. z o.o.	Warszawa	zarządzanie nieruchomościami	100,00	100,00
Molina Sp. z o.o.	Warszawa	komplementariusz w spółkach komandytowo-akcyjnych funduszu	100,00	100,00
Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 1 S.K.A.	Warszawa	kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek zarządzanie nieruchomościami	100,00	100,00
Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 2 S.K.A.	Warszawa		100,00	100,00
Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 3 S.K.A.	Warszawa		100,00	100,00
Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 4 S.K.A.	Warszawa		100,00	100,00
Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 5 S.K.A.	Warszawa		100,00	100,00
Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 6 S.K.A.	Warszawa		100,00	100,00
NEPTUN - fiz an ⁶	Warszawa	lokowanie środków zebranych od uczestników funduszu	100,00	100,00
Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA	Warszawa	działalność usługowa	100,00	100,00
„CENTRUM HAFFNERA” Sp. z o.o.	Sopot	zarządzanie nieruchomościami spółek zależnych	72,9766	72,9766
„Sopot Zdrój” Sp. z o.o.	Sopot	zarządzanie nieruchomościami	100,00	100,00
„Promenada Sopocka” Sp. z o.o.	Sopot	usługi najmu i zarządzanie nieruchomościami	100,00	100,00

* Udział w kapitale podmiotu bezpośrednio dominującego

1) Spółka wykazywana jest w pozycji aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży.

2) Drugim udziałowcem Spółki jest „Inter-Risk Ukraina” Sp. z d.o.; Spółka wykazywana jest w pozycji aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży.

3) Spółka wykazywana jest w pozycji aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży; w spółkach komandytowych Grupy Kapitałowej Qualia Development w pozycji udział w kapitale prezentowany jest udział komandytariusza - spółki Qualia Development Sp. z o.o. w wartości wniesionych wkładów.

4) W dniu 29 lutego 2016 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zostało zarejestrowane połączenie spółek, w ramach którego cały majątek spółki Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Pomeranka Sp. k. oraz spółki Qualia - Rezydencja Flotylla Sp. z o.o. (jako spółek przejmowanych) został przeniesiony na spółkę Qualia Hotel Management Sp. z o.o. (jako spółkę przejmującą).

5) Drugim udziałowcem Spółki jest Qualia Sp. z o.o.

6) PKO Bank Polski SA posiada certyfikaty inwestycyjne Funduszu; w pozycji udział w kapitale prezentowany jest udział posiadanych certyfikatów inwestycyjnych Funduszu.

Dodatkowo Bank posiada następujące jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym:

NAZWA JEDNOSTKI	SIEDZIBA	ZAKRES DZIAŁALNOŚCI	% UDZIAŁ W KAPITALE*	
			30.06.2016	31.12.2015
Wspólne przedsięwzięcia PKO Banku Polskiego SA				
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService Sp. z o.o.	Warszawa	działalność wspomagająca usługi finansowe, w tym obsługa transakcji dokonanych przy użyciu instrumentów płatniczych	34,00	34,00
EVO Payments International Sp. z o.o.	Warszawa	działalność wspomagająca usługi finansowe	100,00	100,00
EVO Payments International s.r.o.	Praga, Czechy	działalność wspomagająca usługi finansowe	100,00	100,00
Wspólne przedsięwzięcie NEPTUN - fizan				
„Centrum Obsługi Biznesu” Sp. z o.o.	Poznań	prowadzenie hotelu	41,44	41,44
Jednostki stowarzyszone PKO Banku Polskiego SA				
Bank Pocztowy SA	Bydgoszcz	działalność bankowa	25,0001	25,0001
Centrum Operacyjne Sp. z o.o.	Bydgoszcz	działalność wspomagająca usługi finansowe	100,00	100,00
Spółka Dystrybucyjna Banku Poczтового Sp. z o.o.	Warszawa	pośrednictwo finansowe	100,00	100,00
„Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych” Sp. z o.o	Poznań	poręczenia	33,33	33,33
FERRUM SA	Katowice	produkcja rur stalowych, kształtowników oraz wykonywanie izolacji rur	22,14	20,97
Zakład Konstrukcji Spawanych FERRUM SA	Katowice	produkcja konstrukcji metalowych i ich części	100,00	100,00
FERRUM MARKETING Sp. z o.o.	Katowice	działalność marketingowa i promocyjna	100,00	100,00

* Udział w kapitale podmiotu bezpośrednio dominującego

Informacje na temat zmian udziału w kapitale jednostek zależnych zostały zamieszczone w nocie 22 „Inwestycje w jednostki zależne, wspólne przedsięwzięcia i stowarzyszone oraz opis zmian w Spółkach wchodzących w skład Grupy Kapitałowej”.

Informacje dotyczące składu osobowego Rady Nadzorczej Banku oraz Zarządu Banku

Skład Rady Nadzorczej Banku na dzień 30 czerwca 2016 roku:

• Piotr Sadownik	Przewodniczący Rady Nadzorczej
• Grażyna Ciurzyńska	Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej
• Mirosław Barszcz	Członek Rady Nadzorczej
• Adam Budnikowski	Członek Rady Nadzorczej
• Zbigniew Hajłasz	Członek Rady Nadzorczej
• Wojciech Jasiński	Członek Rady Nadzorczej
• Andrzej Kisielewicz	Członek Rady Nadzorczej
• Elżbieta Mączyńska-Ziemacka	Członek Rady Nadzorczej
• Janusz Ostaszewski	Członek Rady Nadzorczej

W dniu 25 lutego 2016 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku odwołało ze składu Rady Nadzorczej Banku: Jerzego Górę, Mirosława Czekaja, Piotra Marcza, Marka Mroczkowskiego, Krzysztofa Kiliana oraz Zofię Dzik. W skład Rady Nadzorczej Banku powołani zostali: Mirosław Barszcz, Adam Budnikowski, Wojciech Jasiński, Andrzej Kisielewicz, Janusz Ostaszewski, Piotr Sadownik oraz Agnieszka Winnik-Kalemba. Skarb Państwa, jako Uprawniony Akcjonariusz wyznaczył Piotra Sadownika na Przewodniczącą Rady Nadzorczej Banku oraz Agnieszkę Winnik-Kalembę na Wiceprzewodniczącą Rady Nadzorczej Banku.

W dniu 30 czerwca 2016 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku odwołało ze składu Rady Nadzorczej Banku Agnieszkę Winnik-Kalembę oraz Małgorzatę Dec-Kruczkowską, a powołało w skład Rady Nadzorczej Banku: Grażynę Ciurzyńską oraz Zbigniewa Hajłasa. Skarb Państwa, jako Uprawniony Akcjonariusz wyznaczył Grażynę Ciurzyńską na Wiceprzewodniczącą Rady Nadzorczej Banku.

W dniu 14 lipca 2016 roku uchwałą Rady Nadzorczej Zbigniew Hajłasz został powołany na stanowisko Sekretarza Rady Nadzorczej PKO Banku Polskiego SA z dniem 14 lipca 2016 roku.

Skład Zarządu Banku na dzień 30 czerwca 2016 roku:

• Zbigniew Jagiełło	Prezes Zarządu
• Piotr Alicki	Wiceprezes Zarządu
• Bartosz Drabikowski	Wiceprezes Zarządu
• Mieczysław Król	Wiceprezes Zarządu
• Piotr Mazur	Wiceprezes Zarządu
• Jakub Papierski	Wiceprezes Zarządu

W dniu 21 marca 2016 roku Jacek Obłękowski złożył rezygnację z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu Banku z dniem 21 marca 2016 roku. W dniu 22 marca 2016 roku Jarosław Myjak złożył rezygnację z pełnienia funkcji

Wiceprezesa Zarządu Banku z dniem 22 marca 2016 roku. W dniu 2 czerwca 2016 roku Mieczysław Król został powołany z dniem 6 czerwca 2016 roku na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Banku.

W dniu 30 czerwca 2016 roku Rada Nadzorcza Banku powołała Maksa Kraczkowskiego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Banku z dniem 4 lipca 2016 roku na bieżącą wspólną kadencję Zarządu Banku.

W dniu 14 lipca 2016 roku Rada Nadzorcza Banku powołała Jana Emeryka Rościszewskiego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Banku od dnia 18 lipca 2016 roku na bieżącą wspólną kadencję Zarządu Banku.

2. Opis ważniejszych zasad rachunkowości oraz szacunków i ocen

Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe PKO Banku Polskiego SA zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości nr 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa”, zatwierdzonego przez Komisję Europejską. Zasady rachunkowości oraz metody obliczeniowe zastosowane do sporządzenia niniejszego skróconego śródrocznego sprawozdania finansowego są spójne z zasadami, które zastosowano przy sporządzeniu rocznego sprawozdania finansowego PKO Banku Polskiego SA za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku oraz standardami i interpretacjami zatwierdzonymi przez Unię Europejską obowiązującymi dla okresów rocznych rozpoczynających się po dniu 1 stycznia 2016 roku lub w tej dacie.

- 1) Zmiany do opublikowanych standardów i interpretacji, które weszły w życie i zostały zastosowane przez Bank od 1 stycznia 2016 roku

Standard/interpretacja	Opis potencjalnych zmian
MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”	Wprowadzone zmiany doprecyzowują, że zasada istotności dotyczy zarówno podstawowej części sprawozdania finansowego, jak i not objaśniających, wskazując także, że wymagane jest ujawnianie jedynie informacji istotnych. Bank dokonał przeglądu sprawozdań finansowych pod kątem istotności i zasadności ujawniania informacji w notach objaśniających.
Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 38 „Wartości niematerialne” dotyczące amortyzacji i umorzenia	Zmiana dotyczy metod stosowanych do amortyzacji, w szczególności metod innych niż liniowe, a oparte na uzyskiwaniu korzyści z aktywa w czasie. Jednoznacznie zakazano amortyzować zgodnie ze strumieniem przychodów uzyskiwanych bezpośrednio lub pośrednio z aktywa, gdyż oprócz amortyzacji na przychody wpływa wiele innych czynników. Zmiany te nie mają wpływu na Bank.
MSR 19 „Świadczenia pracownicze”	Zmiany dotyczą składek wnoszonych do programów określonych świadczeń przez pracowników lub strony trzecie. Celem zmian jest uproszczenie ujęcia składek, które nie zależą od okresu zatrudnienia, na przykład składki pracownicze ustalone jako stały procent wynagrodzenia. Zmiany te nie mają zastosowania do Banku.
Zmiany do MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe”	Zmiany umożliwiają jednostce sprawozdawczej zastosowanie metody praw własności w jednostkowym sprawozdaniu finansowym do rozliczania inwestycji w podmiotach zależnych, stowarzyszonych i we wspólnych przedsięwzięciach. Bank kontynuuje dotychczasowe podejście w zakresie wyceny w sprawozdaniu jednostkowym inwestycji w podmiotach zależnych, stowarzyszonych i we wspólnych przedsięwzięciach.
Zmiany do MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”	Zgodnie z wprowadzonymi zmianami, nabycie udziałów we wspólnych działaniach stanowiących przedsięwzięcie będzie podlegało analogicznym zasadom jak połączenie jednostek. Zmiany te nie mają zastosowania do Banku.
Poprawki do MSSF 2010-2012	Poprawki do MSSF 2010-2012 dotyczą 7 standardów i zawierają zmiany w prezentacji, ujmowaniu oraz wycenie oraz zawierają zmiany terminologiczne i edycyjne (MSSF 2, MSSF 3, MSSF 8, MSR 16, MSR 38, MSR 24, MSR 37). Zmiany te nie mają zastosowania do Banku.
Poprawki do MSSF 2012-2014	Poprawki do MSSF 2012-2014 dotyczą MSSF 5, MSSF 7, MSR 19, MSR 34. Zmiany te nie mają zastosowania do Banku.

Standardy i interpretacje, które zostały wydane ale jeszcze nie obowiązują ponieważ nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską lub zostały zatwierdzone przez Unię Europejską ale nie zostały wcześniej zastosowane przez Bank zaprezentowane zostały w rocznym sprawozdaniu finansowym za rok 2015. W I półroczu 2016 roku opublikowano następujące standardy oraz zmiany do standardów rachunkowości:

Standard/ interpretacja	Data wejścia w życie	Opis potencjalnych zmian
MSSF 16 „Leasing”	Rok obrotowy rozpoczynający się 1.01.2019 lub później	Nowy standard zastąpi obecnie obowiązujący MSR 17 „Leasing”. Zgodnie z nowym standardem leasingobiorcy mają obowiązek ujmowania prawa do korzystania ze składnika aktywów oraz zobowiązania (obowiązku zapłaty za to prawo, czyli finansowania) w bilansie w przypadku wszystkich umów leasingu (a nie jak poprzednio jedynie w przypadku leasingu finansowego). Wyjątkiem są krótkoterminowe umowy leasingu o okresie obowiązywania do 12 miesięcy oraz umowy leasingu aktywów o niewielkiej wartości. Wpływ zmian na Bank nie został jeszcze oszacowany.
MSR 12 „Podatek dochodowy”	Rok obrotowy rozpoczynający się 1.01.2017 lub później	Zmiany dotyczą wyjaśnienia sposobu wykazywania aktywów z tytułu odroczonego podatku w związku z instrumentami dłużnymi wycenianymi w wartości godziwej. Wpływ zmian na Bank nie został jeszcze oszacowany.
MSR 7 „Rachunek przepływów pieniężnych”	Rok obrotowy rozpoczynający się 1.01.2017 lub później	Zmiany zostały wprowadzone jako efekt prac RMSR dotyczących poprawy jakości ujawnień w sprawozdaniach finansowych i dotyczą wymogu dokonania ujawnień umożliwiających użytkownikom sprawozdań finansowych ocenę zmian zobowiązań wynikających z działalności finansowej, w tym zarówno zmian wynikających z przepływów pieniężnych jak i niepieniężnych. Zmiana prezentacyjna.

Podsumowując, Zarząd nie przewiduje, aby wprowadzenie powyższych standardów oraz interpretacji miało istotny wpływ na stosowane przez Bank zasady rachunkowości, z wyjątkiem MSSF 9. Bank planuje ich zastosowanie w terminach podanych w określonych standardach i interpretacjach (bez wcześniejszego zastosowania), pod warunkiem zatwierdzenia przez UE.

Ważniejsze szacunki i oceny

Opis szacunków i założeń, które Bank przyjmuje do wykazywania wartości aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów zaprezentowany został w sprawozdaniu finansowym PKO Banku Polskiego SA za 2015 rok. Metody sporządzania szacunków i założeń nie uległy zmianie w stosunku do sprawozdania finansowego Banku za 2015 rok.

Utrata wartości kredytów i pożyczek

Szacunkowa zmiana utraty wartości kredytów i pożyczek na skutek (w mln PLN)	30.06.2016		31.12.2015	
	scenariusz +10%	scenariusz -10%	scenariusz +10%	scenariusz -10%
zmiany wartości bieżącej szacowanych przepływów pieniężnych dla portfela kredytów i pożyczek Banku z rozpoznaną indywidualnie utratą wartości ocenianych metodą zindywidualizowaną	(223)	362	(204)	364
zmiany prawdopodobieństwa defaultu	58	(58)	60	60
zmiany stóp odzysku	(402)	402	(435)	435

Wycena instrumentów pochodnych oraz nienotowanych papierów dłużnych dostępnych do sprzedaży

Na dzień 30 czerwca 2016 roku wysokość korekty z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta i Banku wynosiła łącznie (netto) -1,8 miliona PLN.

Poniżej przedstawiono wyniki symulacji szacunkowych zmian wyceny nieopcyjnych instrumentów pochodnych przy przesunięciu równoległym krzywych dochodowości:

a) dla całego portfela nieopcyjnych instrumentów pochodnych (w milionach PLN):

Szacunkowa zmiana wyceny portfela nieopcyjnych instrumentów pochodnych przy przesunięciu równoległym krzywych dochodowości o (w mln PLN):	30.06.2016		31.12.2015	
	scenariusz +50bp	scenariusz -50bp	scenariusz +50bp	scenariusz -50bp
IRS	(19)	18	(35)	35
CIRS	(97)	100	(95)	99
pozostałe instrumenty	2	(2)	(1)	1
Razem	(114)	116	(131)	135

b) instrumentów objętych rachunkowością zabezpieczeń (w milionach PLN):

Szacunkowa zmiana wyceny instrumentów objętych rachunkowością zabezpieczeń przy przesunięciu równoległym krzywych dochodowości o (w mln PLN):	30.06.2016		31.12.2015	
	scenariusz +50bp	scenariusz -50bp	scenariusz +50bp	scenariusz -50bp
IRS	(64)	65	(61)	63
CIRS	(97)	101	(95)	99
Razem	(161)	166	(156)	162

Okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych

Zmiana długości okresu użytkowania dla składników majątkowych podlegających amortyzacji z grupy grunty i budynki (w mln PLN)	30.06.2016		31.12.2015	
	scenariusz +10 lat	scenariusz -10 lat	scenariusz +10 lat	scenariusz -10 lat
Koszty amortyzacji	(20)	246	(37)	232

3. Objaśnienie różnic między wcześniej publikowanymi sprawozdaniami a niniejszym sprawozdaniem finansowym

Zmiany dotyczą reklasyfikacji należności od PKO Banku Hipotecznego z tytułu sprzedaży przez PKO Bank Polski SA kredytów mieszkaniowych zabezpieczonych hipotecznie w ramach podpisanej w 2015 roku Umowy Ramowej Sprzedaży Wierzytelności.

W celu zachowania porównywalności danych finansowych z ujęciem bieżącego okresu, Bank wprowadził opisaną poniżej zmianę w prezentacji danych finansowych dotyczących 31 grudnia 2015 roku w stosunku do uprzednio opublikowanych danych w Sprawozdaniu Finansowym Banku za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku. Zmiany te dotyczyły sposobu prezentacji w sprawozdaniu z sytuacji finansowej należności od PKO Banku Hipotecznego z tytułu sprzedaży przez PKO Bank Polski SA kredytów mieszkaniowych zabezpieczonych hipotecznie w ramach podpisanej w 2015 roku Umowy Ramowej Sprzedaży Wierzytelności

W tabeli poniżej zaprezentowano wpływ zmiany w zakresie prezentacji na dane porównawcze.

	31.12.2015 dane przed przekształceniem	Zmiana	31.12.2015 przekształcone
AKTYWA			
Należności od banków	4 592 360	429 516	5 021 876
Inne aktywa	1 510 341	(429 516)	1 080 825
SUMA AKTYWÓW	262 380 030	-	262 380 030

NOTY DO JEDNOSTKOWEGO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT

4. Przychody i koszty z tytułu odsetek

Przychody z tytułu:	II kwartał okres od 01.04.2016 do 30.06.2016	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2016 do 30.06.2016	II kwartał okres od 01.04.2015 do 30.06.2015	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2015 do 30.06.2015
kredytów i pożyczek udzielonych klientom, w tym:	1 946 966	3 878 067	1 901 933	3 901 984
od kredytów z rozpoznaną utratą wartości	68 221	137 239	78 240	159 181
inwestycyjnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	192 705	375 364	170 372	337 110
lokat w bankach	25 406	49 329	22 439	50 568
kredytów udzielonych bankom	3 140	5 367	2 435	3 300
inne	9 268	13 411	293	1 258
pozostałe przychody, w tym:	159 542	326 254	180 379	360 156
z tytułu pochodnych instrumentów zabezpieczających	87 442	182 460	116 752	212 235
z tytułu aktywów finansowych wyznaczonych przy początkowym ujęciu jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	55 957	108 570	49 292	120 862
z tytułu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu	16 143	35 224	14 335	27 059
Razem	2 337 027	4 647 792	2 277 851	4 654 376
w tym kwota pomniejszenia przychodu odsetkowego z tytułu ujemnego LIBOR	(69)	(161)	(202)	(203)

Koszty z tytułu:	II kwartał okres od 01.04.2016 do 30.06.2016	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2016 do 30.06.2016	II kwartał okres od 01.04.2015 do 30.06.2015	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2015 do 30.06.2015
zobowiązań wobec klientów	(455 947)	(913 756)	(597 966)	(1 280 260)
kredytów otrzymanych od banków	(25 676)	(38 206)	(10 655)	(32 442)
własnej emisji papierów dłużnych i zobowiązań podporządkowanych	(18 060)	(36 095)	(17 810)	(37 921)
premię od dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	(17 150)	(31 661)	(14 870)	(29 782)
aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu	(5 925)	(15 433)	(3 793)	(8 021)
aktywów finansowych wyznaczonych przy początkowym ujęciu jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	(6 408)	(13 043)	(3 819)	(8 168)
depozytów banków	(2 226)	(5 179)	(476)	(2 764)
Razem	(531 392)	(1 053 373)	(649 389)	(1 399 358)

5. Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat

Przychody z tytułu:	II kwartał okres od 01.04.2016 do 30.06.2016	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2016 do 30.06.2016	II kwartał okres od 01.04.2015 do 30.06.2015	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2015 do 30.06.2015
kart płatniczych	269 700	498 736	246 771	457 020
obsługi rachunków bankowych	217 383	437 887	230 666	457 261
udzielonych kredytów i pożyczek	160 258	305 530	162 794	310 740
obsługi funduszy inwestycyjnych (w tym opłaty za zarządzanie)	64 583	129 492	79 218	144 888
operacji kasowych	23 441	45 621	22 667	46 261
obsługi masowych operacji zagranicznych	21 550	40 865	15 846	33 622
operacji papierami wartościowymi	16 736	31 326	20 970	54 371
ubezpieczenia kredytów	11 318	24 205	19 388	50 890
pełnienia funkcji agenta emisji obligacji skarbowych	5 595	14 310	3 670	8 188
opłat za wprowadzenie przez DM papierów wartościowych na rynek pierwotny	8 804	11 293	5 560	10 847
produktów inwestycyjno-ubezpieczeniowych	3 672	7 347	5 343	9 462
sprzedaży i dystrybucji znaków opłaty sądowej	2 086	5 461	3 245	5 503
gwarancji i akredytów	1 579	3 300	1 235	3 229
usług powierniczych	1 062	2 178	930	2 002
administrowania zadłużenia kredytobiorcy wobec Budżetu Państwa	749	1 527	703	1 525
opłat za pełnienie przez DM funkcji animatora emitentów	634	1 244	603	1 219
innych	26 444	50 583	47 748	73 034
Razem	835 594	1 610 905	867 357	1 670 062

Koszty z tytułu:	II kwartał okres od 01.04.2016 do 30.06.2016	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2016 do 30.06.2016	II kwartał okres od 01.04.2015 do 30.06.2015	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2015 do 30.06.2015
kart płatniczych	(154 489)	(282 081)	(102 718)	(223 315)
usług akwizycyjnych	(16 467)	(32 666)	(17 306)	(34 962)
kontroli inwestycji budowlanych i wyceny nieruchomości	(11 225)	(20 404)	(7 898)	(15 918)
usług rozliczeniowych	(6 101)	(15 331)	(6 575)	(15 629)
prowizji za usługi operacyjne banków	(4 118)	(8 116)	(4 135)	(11 518)
wysyłki SMS	(4 000)	(7 437)	(6 901)	(12 834)
opłat DM na rzecz GPW, KDPW i KDPW_CCP	(2 736)	(5 876)	(3 395)	(7 369)
obsługi masowych operacji zagranicznych	(1 604)	(3 089)	(1 147)	(1 849)
opłat na rzecz Poczty Polskiej	(1 178)	(2 362)	(811)	(2 389)
innych	(27 377)	(48 675)	(23 142)	(34 051)
Razem	(229 295)	(426 037)	(174 028)	(359 834)

6. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej

Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	II kwartał okres od 01.04.2016 do 30.06.2016	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2016 do 30.06.2016	II kwartał okres od 01.04.2015 do 30.06.2015	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2015 do 30.06.2015
Instrumenty pochodne, w tym:	(7 582)	(30 817)	29 726	40 429
nieefektywna część zabezpieczenia zmienności przepływów pieniężnych	(2 599)	(2 257)	708	3 412
Bankowe papiery wartościowe strukturyzowane wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	5 480	192	(7 179)
Instrumenty dłużne	5 579	7 176	(37 288)	(29 931)
Instrumenty kapitałowe	(1 461)	(26)	(3 065)	(2 113)
Razem	(3 464)	(18 187)	(10 435)	1 206

7. Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych

	II kwartał okres od 01.04.2016 do 30.06.2016	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2016 do 30.06.2016	II kwartał okres od 01.04.2015 do 30.06.2015	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2015 do 30.06.2015
Zyski na inwestycyjnych papierach wartościowych dostępnych do sprzedaży				
Kapitałowe papiery wartościowe	418 434	418 434	9 287	9 287
emitowane przez inne podmioty finansowe*	417 580	417 580	-	-
pozostałe	854	854	9 287	9 287
Dłużne papiery wartościowe	9 512	64 249	16 340	73 869
obligacje skarbowe PLN	8 498	55 965	15 160	71 606
pozostałe	1 014	8 284	1 180	2 263
Razem	427 946	482 683	25 627	83 156

* Informacje dotyczące rozliczenia transakcji Visa opisane zostały w nocie 21 „Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży”

	II kwartał okres od 01.04.2016 do 30.06.2016	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2016 do 30.06.2016	II kwartał okres od 01.04.2015 do 30.06.2015	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2015 do 30.06.2015
Straty na inwestycyjnych papierach wartościowych dostępnych do sprzedaży				
Kapitałowe papiery wartościowe	-	-	(2 357)	(2 357)
Dłużne papiery wartościowe	(1 730)	(6 169)	(243)	(3 850)
obligacje skarbowe PLN	(1 721)	(6 129)	(212)	(3 781)
pozostałe	(9)	(40)	(31)	(69)
Razem	(1 730)	(6 169)	(2 600)	(6 207)
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych dostępnych do sprzedaży	426 216	476 514	23 027	76 949

8. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

	II kwartał okres od 01.04.2016 do 30.06.2016	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2016 do 30.06.2016	II kwartał okres od 01.04.2015 do 30.06.2015	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2015 do 30.06.2015
Pozostałe przychody operacyjne				
Zyski ze sprzedaży, likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia	9 422	13 580	2 806	29 780
Przychody uboczne	6 652	12 860	5 463	10 535
Odzyskane należności przedawnione, umorzone, nieściągalne	507	1 746	3 504	12 955
Inne	13 054	23 919	8 204	27 693
Razem	29 635	52 105	19 977	80 963

	II kwartał okres od 01.04.2016 do 30.06.2016	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2016 do 30.06.2016	II kwartał okres od 01.04.2015 do 30.06.2015	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2015 do 30.06.2015
Pozostałe koszty operacyjne				
Straty ze sprzedaży, likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia	(10 129)	(14 339)	(3 544)	(16 367)
Koszty przekazanych darowizn	(12 805)	(13 700)	(1 743)	(2 032)
Koszty uboczne	(3 861)	(7 996)	(1 580)	(2 905)
Inne	(10 250)	(24 741)	(17 351)	(26 106)
Razem	(37 045)	(60 776)	(24 218)	(47 410)

9. Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw

Za okres zakończony dnia 30 czerwca 2016 roku	Nota	Wartość na początek okresu	Zwiększenia		Zmniejszenia			Wartość na koniec okresu	Utworzenie netto - wpływ na rachunek zysków i strat
			Utworzenie w okresie	Inne	Spisania aktywów i rozliczenia	Rozwiązanie w okresie	Inne		
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	21	53 253	40 027	602	-	-	-	93 882	(40 027)
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży		53 153	40 027	602	-	-	-	93 782	(40 027)
Kapitałowe papiery wartościowe		100	-	-	-	-	-	100	-
Należności od banków	15	260	3 146	-	-	2 783	-	623	(363)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	20	7 890 237	2 109 671	87 890	542 877	1 408 179	60 603	8 076 139	(701 492)
Sektor niefinansowy		7 829 927	2 104 414	87 030	542 384	1 400 348	60 475	8 018 164	(704 066)
kredyty gospodarcze		3 929 033	930 763	48 977	266 002	569 328	28 806	4 044 637	(361 435)
kredyty mieszkaniowe		2 291 382	624 733	34 137	217 723	456 205	30 845	2 245 479	(168 528)
kredyty konsumpcyjne		1 540 528	545 365	3 840	58 659	374 815	824	1 655 435	(170 550)
dłużne papiery wartościowe		68 984	3 553	76	-	-	-	72 613	(3 553)
Sektor finansowy		25 710	-	860	489	2 537	128	23 416	2 537
kredyty gospodarcze		25 710	-	860	489	2 537	128	23 416	2 537
Sektor budżetowy		34 600	5 257	-	4	5 294	-	34 559	37
kredyty gospodarcze		31 905	-	-	4	5 294	-	26 607	5 294
dłużne papiery wartościowe		2 695	5 257	-	-	-	-	7 952	(5 257)
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży		427 058	5 647	-	-	-	1 123	431 582	(5 647)
Rzeczowe aktywa trwałe	24	20 202	-	1 361	-	1 369	817	19 377	1 369
Wartości niematerialne	24	15 373	-	-	-	-	-	15 373	-
Inwestycje w jednostki zależne, wspólne przedsięwzięcia i stowarzyszone	22	795 141	-	-	-	-	-	795 141	-
Inne należności		204 947	35 497	59	1 304	32 921	-	206 278	(2 576)
Rezerwa na sprawy sporne oraz udzielone zobowiązania i gwarancje	31	102 204	153 756	1 025	5 928	149 189	-	101 868	(4 567)
Rezerwy na przyszłe zobowiązania		2 076	1 283	-	15	1 767	-	1 577	484
Razem		9 510 751	2 349 027	90 937	550 124	1 596 208	62 543	9 741 840	(752 819)

SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
PKO BANKU POLSKIEGO SA ZA OKRES SZĘŚCIU MIESIĘCY
ZAKOŃCZONY DNIA 30 CZERWCA 2016 ROKU
(W TYSIĄCACH ZŁOTYCH)

Bank Polski

Za okres zakończony dnia 30 czerwca 2015 roku	Nota	Wartość na początek okresu	Zwiększenia		Zmniejszenia			Wartość na koniec okresu	Utworzenie netto – wpływ na rachunek zysków i strat
			Utworzenie w okresie	Inne	Spisania aktywów i rozliczenia	Rozwiązanie w okresie	Inne		
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	21	127 747	2 227	-	102 282	-	-	27 692	(2 227)
Kapitałowe papiery wartościowe		127 747	2 227	-	102 282	-	-	27 692	(2 227)
Należności od banków	15	11 596	725	1 931	-	3 403	-	10 849	2 678
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	20	7 527 200	2 710 228	262 673	583 660	1 913 267	52 890	7 950 284	(796 961)
Sektor niefinansowy		7 504 886	2 581 638	260 942	520 124	1 862 075	51 963	7 913 304	(719 563)
kredyty gospodarcze		3 869 710	1 335 803	34 637	182 912	970 458	9 752	4 077 028	(365 345)
kredyty mieszkaniowe		2 247 418	646 842	180 726	150 751	472 208	41 544	2 410 483	(174 634)
kredyty konsumpcyjne		1 295 876	598 212	45 502	186 461	419 409	667	1 333 053	(178 803)
dłużne papiery wartościowe		91 882	781	77	-	-	-	92 740	(781)
Sektor finansowy		6 854	123 382	928	61 905	49 585	861	18 813	(73 797)
kredyty gospodarcze		6 854	123 382	928	61 905	49 585	861	18 813	(73 797)
Sektor budżetowy		15 460	5 208	803	1 631	1 607	66	18 167	(3 601)
kredyty gospodarcze		12 638	5 127	803	1 631	1 607	-	15 330	(3 520)
dłużne papiery wartościowe		2 822	81	-	-	-	66	2 837	(81)
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży		155 934	-	267 003	-	-	-	422 937	-
Rzeczowe aktywa trwałe	24	18	-	-	-	-	-	18	-
Wartości niematerialne	24	15 373	-	-	-	-	-	15 373	-
Inwestycje w jednostki zależne, wspólne przedsięwzięcia i stowarzyszone	22	1 120 101	2 399	-	62 062	32 419	265 878	762 141	30 020
Inne należności		145 672	21 412	171	3 595	14 240	-	149 420	(7 172)
Rezerwa na sprawy sporne oraz udzielone zobowiązania i gwarancje	31	133 078	159 342	-	-	182 833	2 448	107 139	23 491
Rezerwy na przyszłe zobowiązania		9 250	1 025	-	399	2 041	-	7 835	1 016
Razem		9 245 969	2 897 358	531 778	751 998	2 148 203	321 216	9 453 688	(749 155)

10. Ogólne koszty administracyjne

Ogólne koszty administracyjne	II kwartał okres od 01.04.2016 do 30.06.2016	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2016 do 30.06.2016	II kwartał okres od 01.04.2015 do 30.06.2015	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2015 do 30.06.2015
Świadczenia pracownicze	(650 171)	(1 281 336)	(619 390)	(1 257 532)
Koszty rzeczowe	(304 050)	(615 568)	(327 383)	(673 303)
Amortyzacja, w tym:	(184 931)	(357 937)	(182 858)	(372 163)
wartości niematerialne	(112 628)	(220 959)	(108 147)	(213 045)
rzeczowe aktywa trwałe	(72 266)	(136 904)	(74 710)	(159 116)
nieruchomości inwestycyjne	(37)	(74)	(1)	(2)
Podatki i opłaty*	(13 024)	(24 700)	(12 055)	(23 785)
Składka i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	(108 658)	(218 354)	(111 214)	(222 428)
Razem	(1 260 834)	(2 497 895)	(1 252 900)	(2 549 211)

* Pozycja nie obejmuje podatku od niektórych instytucji finansowych wykazanego w odrębnej notcie.

W związku z wejściem w życie Ustawy z dnia 11 marca 2016 roku o zmianie ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym oraz ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz. U. 2016 poz. 381), Bank wnoszą opłaty na rzecz BFG kwartalnie. Zobowiązanie i koszt rozpoznawane jest z początkiem danego kwartału.

Świadczenia pracownicze

Świadczenia pracownicze	II kwartał okres od 01.04.2016 do 30.06.2016	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2016 do 30.06.2016	II kwartał okres od 01.04.2015 do 30.06.2015	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2015 do 30.06.2015
Wynagrodzenia, w tym:	(536 436)	(1 056 114)	(513 299)	(1 039 221)
koszty składek pracowniczego programu emerytalnego	(11 213)	(23 113)	(11 047)	(22 822)
Ubezpieczenia, w tym:	(92 657)	(186 620)	(87 162)	(182 373)
składki na świadczenia emerytalne i rentowe	(74 824)	(158 365)	(74 043)	(156 962)
Inne świadczenia na rzecz pracowników	(21 078)	(38 602)	(18 929)	(35 938)
Razem	(650 171)	(1 281 336)	(619 390)	(1 257 532)

11. Podatek od niektórych instytucji finansowych

W dniu 1 lutego 2016 weszła w życie ustawa z dnia 15 stycznia 2016 roku o podatku od niektórych instytucji finansowych (Dz. U. 2016 poz. 68). Opodatkowaniem objęte są banki krajowe, oddziały banków zagranicznych, oddziały instytucji kredytowych, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe (SKOK), krajowe zakłady ubezpieczeń, krajowe zakłady reasekuracji, oddziały zagranicznych zakładów ubezpieczeń i zagranicznych zakładów reasekuracji, główne oddziały zagranicznych zakładów ubezpieczeń i zagranicznych zakładów reasekuracji, a także instytucje pożyczkowe. Podstawę opodatkowania stanowi nadwyżka sumy aktywów podmiotu (ponad 4 miliardy PLN w przypadku banków, ponad 2 miliardy PLN w przypadku zakładów ubezpieczeń) wynikająca z zestawienia obrotów i sald na koniec każdego miesiąca. Banki i SKOK-i są uprawnione do pomniejszenia podstawy opodatkowania m.in. o wartość funduszy własnych, a także wartość skarbowych papierów wartościowych. Dodatkowo banki obniżają podstawę opodatkowania o wartość aktywów nabytych od NBP, stanowiących zabezpieczenie kredytu refinansowego udzielonego przez NBP. Stawka podatku dla wszystkich podatników wynosi 0,0366% miesięcznie, a podatek jest płacony miesięcznie do 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu, którego dotyczy.

	II kwartał okres od 01.04.2016 do 30.06.2016	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2016 do 30.06.2016	II kwartał okres od 01.04.2015 do 30.06.2015	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2015 do 30.06.2015
Podatek od niektórych instytucji finansowych	(219 974)	(367 743)	-	-

12. Podatek dochodowy

	II kwartał okres od 01.04.2016 do 30.06.2016	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2016 do 30.06.2016	II kwartał okres od 01.04.2015 do 30.06.2015	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2015 do 30.06.2015
Bieżące obciążenie podatkowe	(307 671)	(518 341)	(130 195)	(344 965)
Odroczony podatek dochodowy związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	56 365	120 701	(12 274)	31 953
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	(251 306)	(397 640)	(142 469)	(313 012)
Obciążenie podatkowe wykazane w innych dochodach całkowitych związane z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	73 267	39 676	57 611	49 446
Razem	(178 039)	(357 964)	(84 858)	(263 566)

13. Zadeklarowane dywidendy z podziałem na akcje

W dniu 22 marca 2016 roku Zarząd Banku podjął uchwałę w sprawie wprowadzenia, w nowym brzmieniu „Zasady zarządzania adekwatnością kapitałową i kapitałem własnym w PKO Banku Polskim SA oraz w Grupie Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA”, które obejmują swym zakresem między innymi kwestie polityki dywidendowej.

Ogólnym założeniem polityki dywidendowej Banku jest stabilne realizowanie wypłat dywidend w długim terminie z zachowaniem zasady ostrożnego zarządzania Bankiem i Grupą Kapitałową Banku, stosownie do określanych w oparciu o przyjęte kryteria możliwości finansowych Banku i Grupy Kapitałowej Banku.

Celem polityki dywidendowej jest optymalne kształtowanie struktury funduszy własnych Banku i Grupy Kapitałowej Banku z uwzględnieniem zwrotu z kapitału i jego kosztu, potrzeb kapitałowych związanych z rozwojem, przy jednoczesnej konieczności zapewnienia odpowiedniego poziomu współczynników adekwatności kapitałowej. Polityka dywidendowa zakłada możliwość realizowania wypłat z zysku Banku dla akcjonariuszy w długim terminie w kwocie nadwyżki kapitału powyżej minimalnych wskaźników adekwatności kapitałowej, z uwzględnieniem dodatkowego zabezpieczenia kapitałowego.

Polityka dywidendowa uwzględnia czynniki związane z działalnością Banku i spółek Grupy Kapitałowej, a w szczególności wymogi i rekomendacje nadzorcze w zakresie adekwatności kapitałowej. Zasady uległy zmianie w związku z wydaniem przez Komisję Nadzoru Finansowego w dniu 15 grudnia 2015 roku stanowiska w sprawie polityki dywidendowej banków w 2016 roku za 2015 rok, rekomendującego wyższe poziomy minimalne miar adekwatności kapitałowej umożliwiające wypłatę dywidendy oraz wprowadzającego nowy warunek wypłaty dywidendy – poziom dźwigni finansowej. W związku z powyższym, zgodnie z Zasadami wskaźniki adekwatności kapitałowej określające kryteria dywidendowe są na poziomie uprawniającym do wypłaty dywidendy do 50% wypracowanego zysku i wynoszą:

- łączny współczynnik kapitałowy powyżej 14,01%,
- współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 powyżej 13,82% oraz
- wskaźnik dźwigni powyżej 5%.

Zasady zostały zatwierdzone przez Radę Nadzorczą Banku w dniu 30 czerwca 2016 roku.

W dniu 30 czerwca 2016 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku za 2015 rok w wysokości 2 571 142 tysiące złotych oraz niepodzielonego zysku z lat ubiegłych w wysokości 1 250 000 tysięcy złotych, łącznie w wysokości 3 821 142 tysiące złotych w następujący sposób:

- 1) na dywidendę dla akcjonariuszy 1 250 000 tysięcy złotych,
- 2) na kapitał zapasowy w wysokości 2 500 000 tysięcy złotych,
- 3) na kapitał rezerwowy w wysokości 71 142 tysiące złotych.

Podział zysku w sposób określony powyżej zostanie dokonany pod warunkiem, że do dnia 8 grudnia 2016 roku (łącznie) spełnią się łącznie następujące warunki:

- 1) Bank nie przejmie kontroli nad bankiem lub innym podmiotem sektora finansowego przez bezpośrednie lub pośrednie nabycie pakietu akcji ani nie nabędzie uprawnień i nie zaciągnie obowiązku takiego przejęcia kontroli, oraz
- 2) nie nastąpią zmiany regulacyjne lub zmiany zaleceń nadzorczych wpływające na wymogi w zakresie funduszy własnych Banku, które – według poziomu wskaźników adekwatności kapitałowej ujętych w sprawozdaniu finansowym Banku za 3 kwartał 2016 roku – spowodowałyby brak możliwości wypłaty dywidendy w zgodzie z wymaganiami regulacyjnymi i zaleceniami nadzorczymi.

W przypadku braku spełnienia obu warunków, zysk netto Banku za 2015 rok oraz niepodzielony zysk z lat ubiegłych łącznie w wysokości 3 821 142 tysiące złotych podzielony zostanie na kapitał zapasowy w wysokości 3 750 000 tysięcy złotych i na kapitał rezerwowy w wysokości 71 142 tysiące złotych.

Zarząd Banku zobowiązany jest do podjęcia uchwały w sprawie stwierdzenia spełnienia obydwu warunków albo braku ich spełnienia najpóźniej w dniu 9 grudnia 2016 roku. W przypadku spełnienia obydwu warunków dywidenda wynosić będzie 1,00 zł brutto na jedną akcję.

NOTY DO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ

14. Kasa, środki w Banku Centralnym

	30.06.2016	31.12.2015
Rachunek bieżący w Banku Centralnym	8 466 638	9 854 133
Gotówka	3 620 945	3 853 596
Inne środki	4	1
Razem	12 087 587	13 707 730

15. Należności od banków

	30.06.2016	31.12.2015
Lokaty w bankach	3 652 537	2 484 552
Rachunki bieżące	658 585	858 326
Udzielone kredyty i pożyczki	364 062	269 027
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	-	980 630
Środki pieniężne w drodze	278	85
Należność od PKO Banku Hipotecznego z tytułu sprzedaży przez PKO Bank Polski kredytów mieszkaniowych zabezpieczonych hipotecznie	2 376 610	429 516
Razem	7 052 072	5 022 136
Odpis z tytułu utraty wartości należności	(623)	(260)
Razem netto	7 051 449	5 021 876

Należności od banków - ekspozycja Banku na ryzyko kredytowe	Zaangażowanie	
	30.06.2016	31.12.2015
Należności z rozpoznaną utratą wartości	380	375
Należności bez rozpoznaną utraty wartości, w tym:	7 051 692	5 021 761
nieprzeterminowane	7 051 692	5 021 761
Razem brutto	7 052 072	5 022 136
Odpisy z tytułu utraty wartości	(623)	(260)
Razem według wartości bilansowej netto	7 051 449	5 021 876

16. Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu

według wartości bilansowej	30.06.2016	31.12.2015
Dłużne papiery wartościowe	2 893 415	776 655
emitowane przez Skarb Państwa, w tym:	2 736 413	648 695
obligacje skarbowe PLN	1 752 912	640 009
obligacje skarbowe EUR	9 518	8 686
bony skarbowe PLN	973 983	-
emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego, obligacje komunalne PLN	45 142	48 596
emitowane przez podmioty niefinansowe, w tym:	60 545	46 122
obligacje korporacyjne PLN	60 456	46 052
obligacje korporacyjne EUR	89	70
emitowane przez inne podmioty finansowe, w tym:	2 843	5 344
obligacje emitowane przez GPW PLN	2 833	5 238
obligacje korporacyjne PLN	10	106
emitowane przez banki, w tym:	48 472	27 898
obligacje korporacyjne PLN	11 336	17 884
hipoteczne listy zastawne	37 136	10 014
Udziały i akcje w innych jednostkach - notowane na giełdach	15 729	9 910
Certyfikaty inwestycyjne, prawa do akcji, prawa poboru	4 045	6 648
Razem	2 913 189	793 213

W portfelu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu są uwzględnione papiery wartościowe posiadane przez Dom Maklerski.

17. Pochodne instrumenty finansowe

Pochodne instrumenty finansowe	30.06.2016		31.12.2015	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
Instrumenty zabezpieczające	433 499	996 467	508 665	998 527
Pozostałe instrumenty pochodne	2 603 072	2 587 580	3 839 369	3 628 662
Razem	3 036 571	3 584 047	4 348 034	4 627 189

Rodzaj kontraktu	30.06.2016		31.12.2015	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
IRS	1 816 251	1 875 389	3 208 234	3 053 133
CIRS	629 549	1 280 241	472 355	1 212 581
FX Swap	146 566	177 125	309 928	85 953
Opcje	296 364	187 943	236 757	177 513
FRA	5 686	4 949	16 226	22 192
Forward	141 560	55 593	104 534	72 588
Inne	595	2 807	-	3 229
Razem	3 036 571	3 584 047	4 348 034	4 627 189

18. Pochodne instrumenty zabezpieczające

Strategie stosowane przez Bank zostały opisane w rocznym sprawozdaniu finansowym za rok 2015. W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2016 Bank nie wprowadził nowych ani nie zaprzestał stosowania obecnych strategii zabezpieczających.

Wartość bilansowa/wartość godziwa instrumentów pochodnych stanowiących zabezpieczenie przepływów pieniężnych związanych ze stopą procentową i/lub kursem walutowym	30.06.2016		31.12.2015	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
IRS	93 330	1 392	269 122	-
CIRS	340 169	995 075	239 543	998 527
Razem	433 499	996 467	508 665	998 527

Wpływ instrumentów zabezpieczających na inne dochody całkowite	II kwartał okres od 01.04.2016 do 30.06.2016	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2016 do 30.06.2016	II kwartał okres od 01.04.2015 do 30.06.2015	2 kwartały narastająco okres od 01.01.2015 do 30.06.2015
Inne dochody całkowite na początek okresu brutto	65 488	(71 182)	(38 870)	6 425
Zyski/straty odniesione na inne dochody całkowite w okresie	(157 823)	49 471	(435 232)	(1 406 305)
Kwota przeniesiona w okresie z innych dochodów całkowitych do rachunku zysków i strat, w tym:	235 020	164 396	361 667	1 287 445
- przychody odsetkowe	(87 442)	(182 460)	(116 752)	(212 235)
- wynik z pozycji wymiany	322 462	346 856	478 419	1 499 680
Skumulowane inne dochody całkowite na koniec okresu brutto	142 685	142 685	(112 435)	(112 435)
Efekt podatkowy	(27 110)	(27 110)	21 363	21 363
Skumulowane inne dochody całkowite na koniec okresu netto	115 575	115 575	(91 072)	(91 072)
Wpływ w okresie na inne dochody całkowite brutto	77 197	213 867	(73 566)	(118 860)
Podatek odroczony z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	(14 667)	(40 635)	13 978	22 584
Wpływ w okresie na inne dochody całkowite netto	62 530	173 232	(59 588)	(96 276)

19. Instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Według wartości bilansowej	30.06.2016	31.12.2015
Dłużne papiery wartościowe	11 366 327	12 796 036
emitowane przez banki centralne, bony pieniężne NBP	7 999 728	9 996 910
emitowane przez Skarb Państwa, w tym:	3 122 466	2 551 863
obligacje skarbowe PLN	1 922 366	1 466 614
obligacje skarbowe EUR	177 572	91 634
obligacje skarbowe CHF	1 022 528	993 615
emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego, w tym:	244 133	247 263
obligacje komunalne EUR	131 964	131 341
obligacje komunalne PLN	112 169	115 922
Razem	11 366 327	12 796 036

20. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Kredyty i pożyczki udzielone klientom ze względu na sektor i typ produktu	30.06.2016	31.12.2015
Kredyty i pożyczki udzielone klientom brutto, w tym:	194 200 661	196 442 677
sektor finansowy	7 502 787	9 901 760
gospodarcze, w tym:	6 476 222	5 458 869
środki DM w Funduszu Gwarancyjnym Giełdy oraz depozyt początkowy	10 351	10 217
transakcje z przyrzeczeniem odkupu	1 009 530	4 432 239
międzynarodowe organizacje finansowe	17 035	10 652
sektor niefinansowy	177 286 466	176 609 803
mieszkaniowe	101 441 282	102 162 396
gospodarcze	49 329 009	48 446 610
transakcje z przyrzeczeniem odkupu	10 126	-
konsumpcyjne	24 021 996	23 339 924
dłużne papiery wartościowe (korporacyjne)	2 484 053	2 660 873
sektor budżetowy	9 411 408	9 931 114
gospodarcze	6 760 549	7 235 743
dłużne papiery wartościowe (komunalne)	2 650 859	2 695 371
Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(8 076 139)	(7 890 237)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom netto	186 124 522	188 552 440

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według segmentów klienta	30.06.2016	31.12.2015
Kredyty i pożyczki udzielone brutto, w tym:	194 200 661	196 442 677
bankowości hipotecznej	94 509 689	95 217 252
korporacyjne	53 320 471	52 119 477
bankowości detalicznej i prywatnej	24 021 996	23 339 924
małych i średnich przedsiębiorstw	21 301 463	21 312 916
międzynarodowe organizacje finansowe	17 035	10 652
transakcje z przyrzeczeniem odkupu	1 019 656	4 432 239
środki Domu Maklerskiego w Funduszu Gwarancyjnym Giełdy	10 351	10 217
Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	(8 076 139)	(7 890 237)
Kredyty i pożyczki udzielone netto	186 124 522	188 552 440

Kredyty i pożyczki udzielone klientom - ekspozycja Banku na ryzyko kredytowe	Zaangażowanie	
	30.06.2016	31.12.2015
Kredyty i pożyczki z rozpoznaną utratą wartości, w tym:	12 623 338	12 524 491
oceniane metodą zindywidualizowaną	4 984 580	4 972 235
Kredyty i pożyczki bez rozpoznanej utraty wartości, w tym:	181 577 323	183 918 186
z rozpoznaną przesłanką indywidualną	1 567 207	1 746 700
nieprzeterminowane	1 255 599	1 423 097
przeterminowane	311 608	323 603
bez rozpoznanej przesłanki indywidualnej	180 010 116	182 171 486
nieprzeterminowane	177 444 112	179 521 234
przeterminowane	2 566 004	2 650 252
Razem brutto	194 200 661	196 442 677
Odpisy z tytułu utraty wartości	(8 076 139)	(7 890 237)
na ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości	(7 517 384)	(7 330 852)
na ekspozycje bez rozpoznanej utraty wartości	(558 755)	(559 385)
z rozpoznaną przesłanką utraty wartości	(10 441)	(12 646)
bez rozpoznanej przesłanki utraty wartości	(548 314)	(546 739)
Razem według wartości bilansowej (netto)	186 124 522	188 552 440

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według metod kalkulacji odpisów	30.06.2016	31.12.2015
Wyceniane według metody zindywidualizowanej, w tym:	7 641 803	6 799 156
ze stwierdzoną utratą wartości	4 984 580	4 972 235
bez stwierdzonej utraty wartości	2 657 223	1 826 921
Wyceniane według metody portfelowej, ze stwierdzoną utratą wartości	7 638 758	7 552 256
Wyceniane według metody grupowej (IBNR)	178 920 100	182 091 265
Kredyty i pożyczki udzielone klientom brutto	194 200 661	196 442 677
Odpisy na ekspozycje wyceniane według metody zindywidualizowanej, w tym:	(2 527 669)	(2 630 480)
ze stwierdzoną utratą wartości	(2 517 202)	(2 617 808)
Odpisy na ekspozycje wyceniane według metody portfelowej	(5 000 182)	(4 713 044)
Odpisy na ekspozycje wyceniane według metody grupowej (IBNR)	(548 288)	(546 713)
Odpisy - razem	(8 076 139)	(7 890 237)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom netto	186 124 522	188 552 440

Szczegółowy opis zmian odpisów zaprezentowano w nocie 9 „Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw”.

Wskaźniki kredytowe (w %)	30.06.2016	31.12.2015
Udział kredytów z rozpoznaną utratą wartości	6,5%	6,4%
Wskaźnik pokrycia kredytów z rozpoznaną utratą wartości*	64,0%	63,0%
Udział kredytów opóźnionych w spłacie powyżej 90 dni w stosunku do wartości brutto kredytów i pożyczek	5,0%	4,8%

* Wskaźnik pokrycia kredytów z rozpoznaną utratą wartości jest liczony jako iloraz całości odpisu (zarówno dla kredytów z utratą jak i IBNR) oraz sumy ekspozycji brutto dla kredytów z utratą wartości.

Dłużne papiery wartościowe reklasyfikowane z kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży do kategorii kredyty i pożyczki udzielone klientom (w III i IV kwartale 2012 roku) według stanu na dzień:

30 czerwca 2016 roku	wartość nominalna	wartość godziwa	wartość bilansowa
Obligacje komunalne	723 952	722 188	728 246
Obligacje korporacyjne	51 489	72 014	8 456
Razem	775 441	794 202	736 702

31 grudnia 2015 roku	wartość nominalna	wartość godziwa	wartość bilansowa
Obligacje komunalne	745 362	741 656	747 693
Obligacje korporacyjne	582 000	591 416	537 703
Razem	1 327 362	1 333 072	1 285 396

21. Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży

według wartości bilansowej	30.06.2016	31.12.2015
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży brutto	32 820 743	27 312 620
emitowane przez Skarb Państwa, w tym:	23 466 775	18 021 339
obligacje skarbowe PLN	22 905 971	17 710 719
obligacje skarbowe EUR	262 059	310 620
bony skarbowe PLN	298 745	-
emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego, obligacje komunalne PLN	4 506 954	4 613 726
emitowane przez podmioty niefinansowe, w tym:	3 224 001	3 161 994
obligacje korporacyjne PLN	2 616 226	2 617 664
obligacje korporacyjne EUR	332 241	320 712
obligacje korporacyjne USD	275 534	223 618
emitowane przez inne podmioty finansowe, obligacje korporacyjne PLN	155 558	239
emitowane przez banki, w tym:	1 467 455	1 515 322
obligacje korporacyjne PLN	1 467 455	1 470 753
obligacje korporacyjne EUR	-	44 569
Odpisy z tytułu utraty wartości dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży, w tym:	(93 782)	(53 153)
obligacje korporacyjne PLN	(50 318)	(22 959)
obligacje korporacyjne USD	(43 464)	(30 194)
Razem dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży netto	32 726 961	27 259 467
Kapitałowe papiery wartościowe dostępne do sprzedaży brutto	141 248	403 717
Kapitałowe papiery wartościowe niedopuszczone do publicznego obrotu	100 701	346 893
Kapitałowe papiery wartościowe dopuszczone do publicznego obrotu	40 547	56 824
Odpisy z tytułu utraty wartości kapitałowych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	(100)	(100)
Razem kapitałowe papiery wartościowe dostępne do sprzedaży netto	141 148	403 617
Tytuły uczestnictwa w inwestycji wspólnego inwestowania	282 719	196 643
Razem inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży netto	33 150 828	27 859 727

Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży - dłużne papiery wartościowe - ekspozycja Banku na ryzyko kredytowe	Zaangażowanie	
	30.06.2016	31.12.2015
Dłużne papiery wartościowe z rozpoznaną utratą wartości, w tym:	572 680	393 662
oceniane metodą zindywidualizowaną	572 680	393 662
Dłużne papiery wartościowe bez rozpoznanej utraty wartości, w tym:	32 248 063	26 918 958
nieprzeterminowane	32 248 063	26 918 958
z ratingiem zewnętrznym	25 082 290	21 380 292
z ratingiem wewnętrznym	7 165 773	5 538 666
Razem brutto	32 820 743	27 312 620
Odpisy z tytułu utraty wartości	(93 782)	(53 153)
Razem według wartości bilansowej netto	32 726 961	27 259 467

W dniu 29 stycznia 2016 roku Zarząd PKO Banku Polskiego SA przyjął warunki udziału Banku w transakcji przejęcia Visa Europe Limited przez Visa Inc. przedstawione Bankowi przez Visa Europe Limited, zgodnie z którymi łączny wstępnie oszacowany udział Banku w przychodach z transakcji (bez uwzględnienia potencjalnej odroczonej płatności typu „earn out”) wynosił 88 875 tysięcy EUR, co stanowiło równowartość 394 650 tysięcy PLN (według kursu średniego NBP z 29 stycznia 2016 roku), w tym: 66 167 tysięcy EUR płatne w gotówce (równowartość 293 816 tysięcy PLN) oraz 22 708 tysięcy EUR płatne w akcjach Visa Inc. (równowartość 100 834 tysięcy PLN), z zastrzeżeniem, że powyższe kwoty nie były ostateczne.

Potwierdzenie ostatecznych kwot należnych Bankowi nastąpiło w dniu 16 czerwca 2016 roku, przy czym odroczone płatności typu „earn out” została zastąpiona przez zwiększenie kwoty płatnej w gotówce w dniu zakończenia transakcji oraz przez odroczonej kwotę płatną w gotówce w II kwartale 2019 roku. W dniu 21 czerwca 2016 roku Bank otrzymał od Visa Europe Limited informację o zakończeniu transakcji przejęcia Visa Europe Limited przez Visa Inc.

Ostateczny udział PKO Banku Polskiego SA w wyżej wymienionej transakcji obejmuje:

- kwotę 70 528 tysięcy EUR w gotówce, przekazaną na rachunek Banku w dniu 21 czerwca 2016 roku, (co stanowi równowartość 309 867 tysięcy PLN według kursu średniego NBP z dnia 21 czerwca 2016 roku),
- otrzymane uprzywilejowane akcje Visa Inc. serii C w liczbie 25 612, których wartość na dzień nabycia została oszacowana w wysokości 20 899 tysięcy USD (co stanowi równowartość 80 964 tysięcy PLN według kursu średniego NBP z dnia 21 czerwca 2016 roku),
- należność z tytułu udziału w odroczonej płatności gotówkowej w wysokości 0,5435987989% kwoty 1,12 miliarda EUR, tj. kwoty przypadającej na wszystkich uczestników transakcji, płatnej w 3 rocznicę transakcji, z zastrzeżeniem ewentualnych korekt w przypadku zaistnienia sytuacji opisanych w warunkach transakcji; wartość wyżej wymienionej należności na dzień 21 czerwca 2016 roku wynosi 6 088 tysięcy EUR (co stanowi równowartość 26 749 tysięcy PLN).

Łączna wartość rozpoznana przez Bank, z tytułu rozliczenia wyżej wymienionej transakcji w rachunku zysków i strat (zysk przed opodatkowaniem) wyniosła 417 580 tysięcy PLN, w tym kwota rozliczona w innych całkowitych dochodach z tytułu wyceny akcji Visa Europe Limited wyniosła 336 713 tysięcy PLN.

Otrzymane uprzywilejowane akcje Visa Inc. serii C będą konwertowane na akcje zwykłe Visa Inc., przy czym warunki transakcji przewidują stopniowe konwertowanie akcji. Konwersja wszystkich akcji uprzywilejowanych ma nastąpić najpóźniej w 2028 roku. Obecny współczynnik konwersji wynosi 13,952 i może on ulegać zmniejszeniu w okresie do 2028 roku, co jest uzależnione od wystąpienia ewentualnych zobowiązań z tytułu postępowań sądowych dotyczących przejętej spółki Visa Europe Limited.

Akcje uprzywilejowane Visa Inc. zostały zaklasyfikowane do portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży i wyceniane są według wartości godziwej w oparciu o cenę rynkową notowanych akcji zwykłych z uwzględnieniem dyskonta biorącego pod uwagę ograniczoną płynność akcji uprzywilejowanych oraz warunki zamiany akcji (korekty wynikające z postępowań sądowych). Wartość godziwa wyżej wymienionych akcji według stanu na 30 czerwca 2016 roku została oszacowana w wysokości 20 045 tysięcy USD (co stanowi równowartość 79 784 tysięcy PLN według kursu średniego NBP z 30 czerwca 2016 roku).

22. Inwestycje w jednostki zależne, wspólne przedsięwzięcia i stowarzyszone oraz opis zmian w Spółkach wchodzących w skład Grupy Kapitałowej

22.1. Inwestycje w jednostki zależne, wspólne przedsięwzięcia i stowarzyszone

Na dzień 30 czerwca 2016 roku	Wartość brutto	Utrata wartości	Wartość bilansowa
Jednostki zależne			
KREDO BANK SA	1 070 308	(793 641)	276 667
PKO Bank Hipoteczny SA	500 000	-	500 000
PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA	240 636	-	240 636
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	186 989	-	186 989
PKO Leasing SA	178 000	-	178 000
PKO BP BANKOWY PTE SA	150 841	-	150 841
Merkury - fiz an ¹	120 000	-	120 000
NEPTUN - fiz an ¹	94 663	-	94 663
PKO Towarzystwo Ubezpieczeń SA	110 000	-	110 000
PKO BP Finat Sp. z o.o.	21 463	-	21 463
PKO Finance AB	172	-	172
Wspólne przedsięwzięcia			
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService Sp. z o.o.	197 320	-	197 320
Jednostki stowarzyszone			
Bank Pocztowy SA	161 500	-	161 500
FERRUM SA	25 291	-	25 291
„Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych” Sp. z o.o.	1 500	(1 500)	-
Razem	3 058 683	(795 141)	2 263 542

1) PKO Bank Polski SA posiada certyfikaty inwestycyjne Funduszu umożliwiający, zgodnie z MSSF, sprawowanie kontroli nad Funduszem.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku	Wartość brutto	Utrata wartości	Wartość bilansowa
Jednostki zależne			
KREDOBANK SA ¹	1 018 069	(793 641)	224 428
PKO Bank Hipoteczny SA	300 000	-	300 000
PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA	240 636	-	240 636
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	186 989	-	186 989
PKO Leasing SA	178 000	-	178 000
PKO BP BANKOWY PTE SA	150 841	-	150 841
Merkury - fiz an ²	120 000	-	120 000
NEPTUN - fiz an ²	94 663	-	94 663
PKO Towarzystwo Ubezpieczeń SA	88 000	-	88 000
PKO BP Finat Sp. z o.o.	71 295	-	71 295
PKO Finance AB	172	-	172
Wspólne przedsięwzięcia			
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService Sp. z o.o.	197 320	-	197 320
Jednostki stowarzyszone			
Bank Pocztowy SA	161 500	-	161 500
FERRUM SA	24 143	-	24 143
„Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych” Sp. z o.o.	1 500	(1 500)	-
Razem	2 833 128	(795 141)	2 037 987

1) Wyżej podana wartość nie uwzględnia opłaconych przez PKO Bank Polski SA akcji nowej emisji o wartości 330 000 tysięcy UAH; przedmiotowe podwyższenie kapitału zakładowego na dzień 31 grudnia 2015 roku nie zostało zarejestrowane.

2) PKO Bank Polski SA posiada certyfikaty inwestycyjne Funduszu umożliwiający, zgodnie z MSSF, sprawowanie kontroli nad Funduszem.

22.2. Zmiany w Spółkach wchodzących w skład Grupy Kapitałowej

W I półroczu 2016 roku miały miejsce następujące zdarzenia wpływające na strukturę Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA oraz dotyczące pozostałych jednostek podporządkowanych:

1. Dotyczące spółki PKO BP Finat Sp. z o.o.

W dniu 29 stycznia 2016 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zostało zarejestrowane obniżenie kapitału zakładowego spółki PKO BP Finat Sp. z o.o. z kwoty 107 302 500 PLN do kwoty 32 302 500 PLN poprzez umorzenie 750 000 udziałów o wartości nominalnej 100 PLN każdy, należących do jedynego wspólnika – PKO Banku Polskiego SA.

Według stanu na 30 czerwca 2016 roku kapitał zakładowy Spółki wynosi 32 302 500 PLN i dzieli się na 323 025 udziałów o wartości nominalnej 100 PLN każdy.

2. Dotyczące spółki PKO Towarzystwo Ubezpieczeń SA

W dniu 19 kwietnia 2016 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki PKO Towarzystwo Ubezpieczeń SA o kwotę 5 000 tysięcy PLN. W ramach wyżej wymienionego podwyższenia PKO Bank Polski SA objął 5 000 akcji (tj. wszystkie akcje nowej emisji) o wartości nominalnej 1 000 PLN każda i cenie emisyjnej równej 4 400 PLN każda, tj. za łączną kwotę równą 22 000 tysięcy PLN, pozostając jedynym akcjonariuszem Spółki.

Według stanu na 30 czerwca 2016 roku kapitał zakładowy Spółki wynosi 25 000 tysięcy PLN i dzieli się na 25 000 akcji o wartości nominalnej 1 000 PLN każda.

3. Dotyczące spółki PKO Bank Hipoteczny SA

W dniu 22 kwietnia 2016 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki PKO Bank Hipoteczny SA o kwotę 200 000 tysięcy PLN. Wszystkie akcje w podwyższonym kapitale zostały objęte przez PKO Bank Polski SA.

Według stanu na 30 czerwca 2016 roku kapitał zakładowy Spółki wynosi 500 000 tysięcy PLN i dzieli się na 500 000 000 akcji o wartości nominalnej 1 PLN każda. Jedynym akcjonariuszem Spółki jest PKO Bank Polski SA.

4. Dotyczące spółki KREDOBANK SA

W dniu 24 maja 2016 roku w Jednolitym Państwowym Rejestrze Osób Prawnych, Osób Fizycznych – Przedsiębiorców i Organizacji Ukrainy została zarejestrowana zmiana Statutu spółki KREDOBANK SA uwzględniająca m.in. podwyższenie kapitału zakładowego Spółki o 330 000 tysięcy UAH. Wszystkie akcje w podwyższonym kapitale zostały objęte i opłacone w listopadzie 2015 roku przez PKO Bank Polski SA.

Według stanu na 30 czerwca 2016 roku kapitał zakładowy Spółki wynosi 2 248 969 469,16 UAH i dzieli się na 224 896 946 916 akcji o wartości nominalnej 0,01 UAH każda. PKO Bank Polski SA posiada akcje stanowiące 99,6293% udziału w kapitale zakładowym Spółki i uprawniające do 99,6293% głosów na walnym zgromadzeniu Spółki.

5. Dotyczące spółek z Grupy Kapitałowej Qualia Development Sp. z o.o.

W dniu 3 lutego 2016 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Qualia Hotel Management Sp. z o.o. i spółki Qualia - Rezydencja Flotylla Sp. z o.o. oraz wspólnicy spółki Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Pomeranka Sp. k. podjęli uchwały dotyczące połączenia wyżej wymienionych Spółek. Połączenie zostało dokonane poprzez przeniesienie całego majątku spółki Qualia - Rezydencja Flotylla Sp. z o.o. oraz spółki Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Pomeranka Sp. k. (jako spółek przejmowanych) na spółkę Qualia Hotel Management Sp. z o.o. (jako spółkę przejmującą). W dniu 29 lutego 2016 roku połączenie zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym właściwym dla spółki przejmującej.

W dniu 13 kwietnia 2016 roku spółka Qualia Sp. z o.o. sprzedała spółce Qualia Development Sp. z o.o. 3 udiały spółki Qualia Hotel Management Sp. z o.o. Według stanu na 30 czerwca 2016 roku kapitał zakładowy spółki Qualia Hotel Management Sp. z o.o. wynosi 261 800 PLN i dzieli się na 5 236 udziałów o wartości nominalnej 50 PLN każdy. Wszystkie udiały wyżej wymienionej Spółki posiada spółka Qualia Development Sp. z o.o.

W dniu 17 lutego 2016 roku spółka Qualia Development Sp. z o.o. sprzedała 1 udział spółki Fort Mokotów Inwestycje Sp. z o.o. o wartości nominalnej 1 000 PLN spółce Qualia Sp. z o.o. Według stanu na 30 czerwca 2016 roku kapitał zakładowy spółki Fort Mokotów Inwestycje Sp. z o.o. wynosi 77 483 tysiące PLN i dzieli się na 77 483 udiały o wartości nominalnej 1 000 PLN każdy. Udiały o wartości nominalnej 77 482 tysiące PLN, stanowiące 99,9987% udziału w kapitale zakładowym Spółki i uprawniające do 99,9987% głosów na zgromadzeniu wspólników Spółki są własnością spółki Qualia Development Sp. z o.o., a 1 udział - spółki Qualia Sp. z o.o.

6. Dotyczące zdarzeń, które spowodują zmiany w Grupie Kapitałowej w następnych kwartałach:

W dniu 4 maja 2016 roku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym został ogłoszony plan połączenia spółki PKO Leasing SA (jako spółki przejmującej) i spółki PKO Bankowy Leasing Sp. z o.o. (jako spółki przejmowanej).

Planowane połączenie ma nastąpić w drodze przeniesienia całego majątku spółki PKO Bankowy Leasing Sp. z o.o. na spółkę PKO Leasing SA (łączenie przez przejęcie), bez podwyższenia kapitału zakładowego spółki PKO Leasing SA oraz bez wymiany udziałów spółki PKO Bankowy Leasing Sp. z o.o. na akcje spółki PKO Leasing SA.

7. Dotyczące spółki FERRUM SA

W dniu 18 stycznia 2016 roku PKO Bank Polski SA przejął w ramach działań windykacyjnych (przejęcie na własność przedmiotu zabezpieczenia) kolejną partię akcji spółki FERRUM SA, zwiększając swój udział w kapitale i w głosach na walnym zgromadzeniu Spółki z 20,97% do 22,14%. Spółka jest jednostką stowarzyszoną od Banku.

23. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

	30.06.2016	31.12.2015
Przekwalifikowanie z jednostek podporządkowanych	197 562	203 210
Grunty i budynki*	29 502	217 359
Inne	202	2 107
Razem	227 266	422 676

* W II kwartale 2016 roku, w związku z podjęciem decyzji o wycofaniu ze sprzedaży wybranych nieruchomości Banku, przeklasyfikowano ich wartość bilansową w kwocie 154 005 tysięcy PLN z pozycji aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży do pozycji rzeczowe aktywa trwałe.

24. Wartości niematerialne i rzeczowe aktywa trwałe

Wartości niematerialne	30.06.2016	31.12.2015
Oprogramowanie	1 712 412	1 672 434
Wartość firmy	871 047	871 047
Relacje z klientami	41 165	48 114
Inne w tym nakłady	207 853	206 196
Razem	2 832 477	2 797 791

Rzeczowe aktywa trwałe	30.06.2016	31.12.2015
Grunty i budynki	1 641 111	1 453 499
Maszynty i urządzenia	390 323	386 270
Środki transportu	2	2
Środki trwałe w budowie	155 122	265 101
Nieruchomości inwestycyjne	8 165	8 239
Inne	171 205	163 211
Razem	2 365 928	2 276 322

W okresie sześciu miesięcy zakończonym odpowiednio dnia 30 czerwca 2016 roku i dnia 30 czerwca 2015 roku nie wystąpiły istotne transakcje nabycia i sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz istotne zobowiązania z tytułu dokonania zakupu rzeczowych aktywów trwałych.

	01.01- 30.06.2016	01.01- 30.06.2015
Otrzymane odszkodowania od stron trzecich z tytułu utraty wartości lub utraty rzeczowych aktywów trwałych	126	31

25. Inne aktywa

	30.06.2016	31.12.2015
Rozrachunki z tytułu transakcji zrealizowanych przy użyciu kart	1 286 170	384 236
Rozliczenia instrumentów finansowych	245 133	178 687
Należności i rozliczenia z tytułu obrotu papierami wartościowymi	139 335	140 369
Aktywa do zbycia	87 797	69 479
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów	81 167	59 213
Należności od odbiorców	76 263	64 991
Zapasy związane z działalnością eksploatacyjną, uboczną i inwestycyjną	15 200	20 247
Należności z tytułu innych operacji z podmiotami finansowymi i niefinansowymi	11 366	6 767
Należności z tytułu kaucji i wadium	10 483	11 020
Należności od budżetu z tytułu prowadzonej przez Bank dystrybucji znaków opłaty sądowej	10 396	10 191
Należności z zakresu gospodarki własnej	3 708	15 470
Rozliczenia z tytułu obsługi zastępczej z Poczta Polska	1 474	1 487
Należności z tytułu nierozliczonych transakcji instrumentami pochodnymi	1 095	2 040
Inne	129 587	116 628
Razem	2 099 174	1 080 825
w tym aktywa finansowe *	1 769 758	787 281

* Do aktywów finansowych zaliczono wszystkie pozycje „Innych aktywów”, z wyjątkiem pozycji „Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów”, „Aktywa do zbycia”, „Należności z tytułu kaucji i wadium”, „Należności z tytułu gospodarki własnej”, „Rozliczenia z tytułu obsługi zastępczej z Poczta Polska” oraz „Inne”.

26. Zobowiązania wobec banków

	30.06.2016	31.12.2015
Otrzymane kredyty i pożyczki, w tym:	16 927 445	16 371 687
od Nordea Bank AB (publ)	16 927 445	16 371 687
Depozyty banków	726 940	1 177 407
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	227 110	197 023
Rachunki bieżące	454 079	472 193
Inne depozyty z rynku pieniężnego	69 042	31 547
Razem	18 404 616	18 249 857

27. Zobowiązania wobec klientów

	30.06.2016	31.12.2015
Zobowiązania wobec ludności	140 783 621	134 967 428
Depozyty terminowe	72 436 776	70 756 674
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	68 015 124	63 926 647
Pozostałe zobowiązania	331 721	284 107
Zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych	56 136 108	57 707 408
Depozyty terminowe	19 497 539	23 185 159
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	24 525 219	22 276 890
Otrzymane kredyty i pożyczki, w tym:	10 599 648	10 435 617
- otrzymane od PKO Finance AB	7 535 377	7 332 263
- otrzymane od międzynarodowych organizacji finansowych	3 064 271	3 103 354
Pozostałe zobowiązania	1 059 050	980 628
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	454 652	829 114
Zobowiązania wobec jednostek budżetowych	8 241 077	9 134 366
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	6 720 806	5 679 394
Depozyty terminowe	1 505 446	3 435 443
Pozostałe zobowiązania	14 825	19 529
Razem	205 160 806	201 809 202

Według segmentu klienta	30.06.2016	31.12.2015
Zobowiązania wobec klientów, w tym:		
bankowości detalicznej i prywatnej	133 866 011	127 833 147
korporacyjne	40 139 657	42 908 352
otrzymane kredyty i pożyczki, w tym:	10 599 648	10 435 617
otrzymane od PKO Finance AB	7 535 377	7 332 263
otrzymane od międzynarodowych organizacji finansowych	3 064 271	3 103 354
małych i średnich przedsiębiorstw	20 100 838	19 802 972
transakcje z przyrzeczeniem odkupu	454 652	829 114
Razem	205 160 806	201 809 202

Pożyczki otrzymane od PKO Finance AB:

Data otrzymania pożyczki przez Bank	Wartość nominalna	Waluta	Termin zapadalności	wartość bilansowa na dzień 30.06.2016	wartość bilansowa na dzień 31.12.2015
07.07.2011	250 000	CHF	07.07.2016	1 054 786	1 003 047
25.07.2012	50 000	EUR	25.07.2022	227 942	214 573
26.09.2012	1 000 000	USD	26.09.2022	4 018 429	3 938 519
23.01.2014	500 000	EUR	23.01.2019	2 234 220	2 176 124
Razem				7 535 377	7 332 263

28. Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych

	30.06.2016	31.12.2015
Instrumenty finansowe desygnowane do wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat - bankowe papiery wartościowe	-	71 744
Instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu - obligacje bankowe	1 876 308	1 645 917
Razem	1 876 308	1 717 661

W I półroczu 2016 roku Bank wyemitował obligacje bankowe w PLN o wartości nominalnej 1 000 000 tysięcy PLN oraz obligacje bankowe w EUR o wartości nominalnej 865 660 tysięcy PLN (200 000 tysięcy EUR), wyceniane według zamortyzowanego kosztu. W I półroczu 2016 roku zostały umorzone bankowe papiery wartościowe i obligacje bankowe w PLN o wartości nominalnej 859 600 tysięcy PLN oraz obligacje bankowe w EUR o wartości nominalnej 857 700 tysięcy PLN (200 000 tysięcy EUR).

29. Zobowiązania podporządkowane

Na dzień 30 czerwca 2016 roku	Wartość nominalna w walucie	Wartość nominalna w PLN	Waluta	Termin zapadalności/wykupu	Stan zobowiązania w PLN
Obligacje podporządkowane	1 600 700	1 600 700	PLN	14.09.2022	1 616 355
Pożyczka podporządkowana	224 000	911 165	CHF	24.04.2022	911 224
Razem	x	2 511 865	x	x	2 527 579

Na dzień 31 grudnia 2015 roku	Wartość nominalna w walucie	Wartość nominalna w PLN	Waluta	Termin zapadalności/wykupu	Stan zobowiązania w PLN
Obligacje podporządkowane	1 600 700	1 600 700	PLN	14.09.2022	1 616 619
Pożyczka podporządkowana	224 000	882 426	CHF	24.04.2022	882 544
Razem	x	2 483 126	x	x	2 499 163

30. Pozostałe zobowiązania

	30.06.2016	31.12.2015
Koszty do zapłacenia	421 183	587 251
Przychody pobierane z góry	388 274	384 383
Zobowiązanie z tytułu podatku od niektórych instytucji finansowych	73 227	-
Inne zobowiązania	1 915 841	2 037 440
Razem	2 798 525	3 009 074
w tym zobowiązania finansowe	2 210 538	2 151 795

Na dzień 30 czerwca 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku PKO Bank Polski SA nie posiadał zobowiązań, w przypadku których nie wywodziłyby się z płatności wynikających z zawartych umów.

31. Rezerwy

Za okres zakończony dnia 30 czerwca 2016 roku	Rezerwa na sprawy sporne	Rezerwa na świadczenia emerytalno - rentowe	Rezerwa na udzielone zobowiązania i gwarancje	Inne rezerwy*	Razem
Stan na dzień 1 stycznia 2016 roku, w tym:	19 512	45 496	82 692	98 078	245 778
Rezerwa krótkoterminowa	19 512	3 549	64 029	98 078	185 168
Rezerwa długoterminowa	-	41 947	18 663	-	60 610
Utworzenie/aktualizacja rezerw	11 662	-	142 094	2 630	156 386
Wykorzystanie rezerw	(5 928)	(654)	-	(10 798)	(17 380)
Rozwiązanie rezerw	(565)	-	(148 624)	(4 964)	(154 153)
Inne zmiany i reklasifikacje	-	-	1 025	-	1 025
Stan na dzień 30 czerwca 2016 roku, w tym:	24 681	44 842	77 187	84 946	231 656
Rezerwa krótkoterminowa	24 681	2 895	55 751	84 946	168 273
Rezerwa długoterminowa	-	41 947	21 436	-	63 383

* Pozycja „Inne rezerwy” obejmuje m.in. rezerwę restrukturyzacyjną w kwocie 55 234 tysiące PLN, rezerwę na potencjalne roszczenia z tytułu sprzedaży wierzytelności w kwocie 1 570 tysięcy PLN, rezerwy na sprawy sporne, w tym sądowe, których przedmiotem są wynagrodzenia na kwotę 354 tysiące PLN..

Za okres zakończony dnia 30 czerwca 2015 roku	Rezerwa na sprawy sporne	Rezerwa na świadczenia emerytalno - rentowe	Rezerwa na udzielone zobowiązania i gwarancje	Inne rezerwy*	Razem
Stan na dzień 1 stycznia 2015 roku, w tym:	29 457	39 363	103 621	130 725	303 166
Rezerwa krótkoterminowa	29 457	3 117	73 484	130 725	236 783
Rezerwa długoterminowa	-	36 246	30 137	-	66 383
Utworzenie/aktualizacja rezerw	-	-	159 342	1 331	160 673
Wykorzystanie rezerw	-	-	-	(12 833)	(12 833)
Rozwiązanie rezerw	(10 000)	-	(172 833)	(6 344)	(189 177)
Inne zmiany i reklasifikacje	-	-	(2 448)	-	(2 448)
Stan na dzień 30 czerwca 2015 roku, w tym:	19 457	39 363	87 682	112 879	259 381
Rezerwa krótkoterminowa	19 457	3 117	62 516	112 879	197 969
Rezerwa długoterminowa	-	36 246	25 166	-	61 412

Pozycja „Inne rezerwy” obejmuje m.in.: rezerwę restrukturyzacyjną w kwocie 77 599 tysięcy PLN i rezerwę na potencjalne roszczenia z tytułu sprzedaży wierzytelności w kwocie 1 774 tysiące PLN.

Rezerwy na sprawy sporne utworzone zostały w wysokości oczekiwanych wpływów korzyści ekonomicznych.

32. Akcjonariat Banku

Według informacji posiadanych na dzień 30 czerwca 2016 roku akcjonariat Banku jest następujący:

Nazwa podmiotu	Ilość akcji	Ilość głosów %	Wartość nominalna 1 akcji	Udział w kapitale podstawowym %
Na dzień 30 czerwca 2016 roku				
Skarb Państwa	367 918 980	29,43	1 zł	29,43
Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny ¹	83 952 447	6,72	1 zł	6,72
Nationale Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny ²	64 594 448	5,17	1 zł	5,17
Pozostali akcjonariusze ³	733 534 125	58,68	1 zł	58,68
Razem	1 250 000 000	100,00	---	100,00
Na dzień 31 grudnia 2015 roku				
Skarb Państwa	367 918 980	29,43	1 zł	29,43
Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny ¹	83 952 447	6,72	1 zł	6,72
Nationale Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny ²	64 594 448	5,17	1 zł	5,17
Pozostali akcjonariusze ³	733 534 125	58,68	1 zł	58,68
Razem	1 250 000 000	100,00	---	100,00

1) Stan posiadania akcji na dzień 29 stycznia 2013 roku, raportowany przez Aviva OFE po przekroczeniu progu 5% udziału w akcjonariacie PKO Banku Polskiego SA po rozliczeniu transakcji sprzedaży 153,1 miliona akcji PKO Banku Polskiego SA przez BGK oraz Skarb Państwa.

2) Stan posiadania akcji na dzień 24 lipca 2012 roku, raportowany przez ING OFE po przekroczeniu progu 5% udziału w akcjonariacie PKO Banku Polskiego SA po rozliczeniu transakcji sprzedaży 95 milionów akcji PKO Banku Polskiego SA przez Skarb Państwa. Od dnia 23 czerwca 2015 zmiana nazwy ING OFE na Nationale-Nederlanden OFE.

3) w tym Bank Gospodarstwa Krajowego, który na dzień publikacji niniejszego raportu posiadał 24.487.297 akcji, co stanowi 1,96% udziału w liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu.

Struktura kapitału akcyjnego PKO Banku Polskiego SA:

Seria	Rodzaj akcji	Ilość akcji	Wartość nominalna 1 akcji	Wartość serii wg wartości nominalnej
Seria A	akcje zwykłe imienne	312 500 000	1 zł	312 500 000 zł
Seria A	akcje zwykłe na okaziciela	197 500 000	1 zł	197 500 000 zł
Seria B	akcje zwykłe na okaziciela	105 000 000	1 zł	105 000 000 zł
Seria C	akcje zwykłe na okaziciela	385 000 000	1 zł	385 000 000 zł
Seria D	akcje zwykłe na okaziciela	250 000 000	1 zł	250 000 000 zł
Razem	---	1 250 000 000	---	1 250 000 000 zł

POZOSTAŁE NOTY

33. Zobowiązania warunkowe oraz pozabilansowe zobowiązania otrzymane

Programy papierów wartościowych objęte subemisją (maksymalne zobowiązanie Banku do objęcia papierów wartościowych):

Emitent papierów wartościowych z gwarancją przejęcia emisji	Rodzaj gwarantowanych papierów wartościowych	Zobowiązania pozabilansowe gwarancyjne	Okres obowiązywania umowy
Stan na dzień 30 czerwca 2016 roku			
Spółka A	obligacje korporacyjne	1 125 800	31.12.2020
Spółka B	obligacje korporacyjne	1 055 000	31.07.2020
Spółka C	obligacje korporacyjne	734 000	15.06.2022
Spółka D	obligacje korporacyjne	75 000	31.12.2022
Spółka E	obligacje korporacyjne	19 385	31.12.2029
Spółka F	obligacje korporacyjne	15 000	31.12.2026
Razem		3 024 185	

Emitent papierów wartościowych z gwarancją przejęcia emisji	Rodzaj gwarantowanych papierów wartościowych	Zobowiązania pozabilansowe gwarancyjne	Okres obowiązywania umowy
Stan na dzień 31 grudnia 2015 roku			
Spółka A	obligacje korporacyjne	1 950 000	31.12.2020
Spółka B	obligacje korporacyjne	1 055 000	31.07.2020
Spółka C	obligacje korporacyjne	342 700	15.06.2022
Spółka D	obligacje korporacyjne	80 600	31.12.2022
Spółka G	obligacje korporacyjne	60 000	23.11.2021
Spółka E	obligacje korporacyjne	28 224	31.12.2029
Spółka F	obligacje korporacyjne	17 900	31.12.2026
Spółka H	obligacje korporacyjne	4 424	31.01.2016
Spółka I	obligacje korporacyjne	3 403	30.09.2030
Razem		3 542 251	

Wszystkie umowy dotyczą Umów Organizacji, Prowadzenia i Obsługi Programu Emisji Obligacji.

Wszystkie papiery wartościowe objęte przez Bank subemisją zaliczają się do papierów z nieograniczoną zbywalnością, nienotowanych na giełdach i niezajdujących się w regulowanym obrocie pozagiełdowym.

Zobowiązania umowne

Wartość zobowiązań umownych dotyczących:	30.06.2016	31.12.2015
wartości niematerialnych	142 244	177 404
rzeczowych aktywów trwałych	13 583	20 399

Udzielone zobowiązania finansowe według wartości nominalnej	30.06.2016	31.12.2015
Linie i limity kredytowe		
dla podmiotów finansowych	4 067 980	3 313 918
dla podmiotów niefinansowych	34 889 396	35 057 214
dla podmiotów budżetowych	4 423 684	4 080 379
Razem	43 381 060	42 451 511
w tym: udzielone zobowiązania nieodwołalne	27 518 108	30 513 878

Udzielone gwarancje i poręczenia	30.06.2016	31.12.2015
Udzielone gwarancje w obrocie krajowym i zagranicznym	7 597 218	8 836 503
dla podmiotów finansowych	1 501 790	1 374 964
dla podmiotów niefinansowych	6 084 685	7 454 243
dla podmiotów budżetowych	10 743	7 296
Udzielone gwarancje i poręczenia - obligacje korporacyjne krajowe	4 801 440	5 665 178
dla podmiotów finansowych	757 755	734 529
dla podmiotów niefinansowych	4 043 685	4 930 649
Udzielone akredytywy	1 420 543	1 838 101
dla podmiotów niefinansowych	1 420 438	1 838 000
dla podmiotów budżetowych	105	101
Udzielone gwarancje i poręczenia, gwarancja zapłaty dla podmiotów finansowych	165 137	143 646
Udzielone gwarancje i poręczenia, obligacje komunalne krajowe	249 948	59 320
Razem	14 234 286	16 542 748
w tym: udzielone gwarancje dobrego wykonania umowy	2 464 020	2 378 395

Pozabilansowe zobowiązania otrzymane według wartości nominalnej	30.06.2016	31.12.2015
finansowe	83 045	48 365
gwarancyjne	7 337 800	6 660 698
Razem zobowiązania otrzymane	7 420 845	6 709 063

Ponadto Grupa Kapitałowa posiada zobowiązanie warunkowe z tytułu warunkowej dywidendy, która szczegółowo została opisana w notcie 13 „Zadeklarowane dywidendy z podziałem na akcje”.

Uprawnienie do sprzedaży lub obciążenia zastawem zabezpieczenia ustanowionego na rzecz Banku.

Na dzień 30 czerwca 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku na rzecz Banku nie ustanowiono zabezpieczeń, które Bank był uprawniony sprzedać lub obciążyć innym zastawem, w przypadku realizacji wszelkich obowiązków przez właściciela zabezpieczenia.

34. Sprawy sporne

Według stanu na dzień 30 czerwca 2016 roku, łączna wartość procesów sądowych, w których Bank jest pozwany wynosiła 478 031 tysięcy PLN, a kwota łącznej wartości procesów sądowych z powództwa Banku na dzień 30 czerwca 2016 roku wynosiła 1 181 193 tysięcy PLN.

Poniżej przedstawiono opis najistotniejszych spraw spornych PKO Banku Polskiego SA:

a) Postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających konkurencję

- Postępowanie przeciw praktykom ograniczającym konkurencję na rynku płatności za pomocą kart płatniczych w Polsce:

Bank jest stroną postępowania wszczętego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) postanowieniem z dnia 23 kwietnia 2001 roku na wniosek Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji – Związek Pracodawców przeciwko operatorom systemu płatniczego Visa, Europay oraz bankom – emitentom kart Visa oraz Europay/Eurocard/Mastercard. Postępowanie dotyczy praktyk ograniczających konkurencję na rynku płatności za pomocą kart płatniczych w Polsce, mających polegać na wspólnym ustalaniu opłaty „interchange” za transakcje dokonane kartami systemu Visa oraz Europay/Eurocard/Mastercard, a także ograniczaniu dostępu do rynku podmiotom zewnętrznym. Dnia 29 grudnia 2006 roku UOKiK uznał praktyki polegające na wspólnym ustalaniu opłaty „interchange” za ograniczające konkurencję oraz nakazał ich zaniechania, jednocześnie nakładając m.in. na PKO Bank Polski SA karę pieniężną w kwocie 16 597 tysięcy PLN.

Bank odwołał się od decyzji Prezesa UOKiK do SOKiK. W dniu 20 grudnia 2011 roku odbyła się rozprawa, na której nie doszło do merytorycznego rozstrzygnięcia odwołań. Sąd zobowiązał MasterCard do złożenia wyjaśnień w sprawie i wyznaczył termin kolejnego posiedzenia na dzień 9 lutego 2012 roku, który to termin, na wniosek pełnomocnika powodów przesunięto na dzień 24 kwietnia 2012 roku, a następnie SOKiK odroczył ogłoszenie postanowienia w sprawie wniosku o zawieszenie do dnia 8 maja 2012 roku. W dniu 8 maja 2012 roku SOKiK zawiesił postępowanie do czasu prawomocnego zakończenia postępowania przed Sądem Unii Europejskiej w sprawie MasterCard przeciwko Komisji Europejskiej.

W dniu 24 maja 2012 roku Sąd Unii Europejskiej utrzymał w mocy decyzję Komisji Europejskiej zakazującą wielostronnie uzgadnianych opłat „interchange” stosowanych przez MasterCard. W dniu 28 maja 2012 roku uczestnik postępowania Visa Europe Ltd, a w dniu 29 maja 2012 roku pełnomocnik powodów, w tym PKO Banku Polskiego SA, złożyli zażalenie na postanowienie SOKiK z dnia 8 maja 2012 roku. W sierpniu 2012 roku wpłynęło do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej odwołanie MasterCard do wyroku Sądu UE z dnia 24 maja 2012 roku oddalającego skargę MasterCard. W dniu 25 października 2012 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie zmienił postanowienie z dnia 8 maja 2012 roku i oddalił wniosek MasterCard o zawieszenie postępowania. Decyzję sądu w tej sprawie pełnomocnik Banku otrzymał w styczniu 2013 roku, a w lutym 2013 roku akta sądowe zostały przekazane do sądu pierwszej instancji.

W dniu 29 października 2013 roku odbyła się rozprawa, zaś w dniu 21 listopada 2013 roku został ogłoszony wyrok, w którym SOKiK zmniejszył karę wymierzoną Bankowi do kwoty 10 359 tysięcy PLN. W dniu 7 lutego 2014 roku została złożona apelacja od tego wyroku w imieniu Banku oraz ośmiu powodów reprezentowanych przez pełnomocnika Banku. Wyrok został również zaskarżony przez innych uczestników postępowania, tj. przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) oraz Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji (POHiD) (apelacje zmierzające do nałożenia na uczestników porozumień surowszych kar pieniężnych), a także: Visa Europe Limited, Bank Poczty S.A., Bank Gospodarki Żywnościowej S.A., mBank S.A. (dawniej: BRE Bank S.A.), Deutsche Bank PBC S.A., HSBC Bank Polska S.A. (apelacje zmierzające przede wszystkim do zmiany rozstrzygnięcia w przedmiocie uznania porozumień za naruszające prawo konkurencji oraz nałożenia kar na ich uczestników). Odpisy tych apelacji zostały doręczone pełnomocnikowi Banku, który udzielił na nie odpowiedzi. Akta sprawy zostały przekazane z SOKiK do Sądu Apelacyjnego w Warszawie. Po wysłuchaniu pełnomocników stron i zainteresowanych Sąd na rozprawie w dniu 22 września 2015 roku odroczył ogłoszenie wyroku do dnia 6 października 2015 roku. W wyroku z dnia 6 października 2015 roku sąd oddalił apelacje banków i Visa, a równocześnie uwzględnił apelację UOKiK. Sąd Apelacyjny przywrócił pierwotną wysokość nałożonych kar pieniężnych określonych w decyzji UOKiK tj. karę w kwocie 16 597 tysięcy PLN i karę w kwocie 4 825 tysięcy PLN (kara nałożona na Nordea Bank Polska SA). Kary zostały zapłacone przez Bank w październiku 2015 roku. Bank otrzymał wyrok Sądu Apelacyjnego wraz z uzasadnieniem. W dniu 28 kwietnia 2016 roku Bank złożył skargę kasacyjną wraz z innymi uczestnikami postępowania.

Na dzień 30 czerwca 2016 roku dodatkowo Bank jest stroną m.in. następujących postępowań:

- **przed Sądem Apelacyjnym – w wyniku apelacji strony od orzeczenia SOKiK wydanego w wyniku odwołania prezesa UOKiK**
- 1) w związku z podejrzeniem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w zakresie prezentowania w kampaniach reklamowych kredytu konsumenckiego pod marketingową nazwą „Max pożyczka Mini Ratka” informacji, która mogła być nieczytelna dla przeciętnego konsumenta i wprowadzać go w błąd co do dostępności kredytów na promowanych warunkach.

W dniu 28 grudnia 2012 roku na Bank została nałożona przez Prezesa UOKiK kara pieniężna w wysokości 2 845 tysięcy PLN. W dniu 16 stycznia 2013 roku Bank odwołał się od decyzji Prezesa UOKiK. W dniu 13 stycznia 2015 roku SOKiK wydał wyrok, którym uchylił decyzję Prezesa UOKiK w całości, tj. uchylił również nałożoną na Bank karę finansową. W dniu 26 lutego 2015 roku Prezes UOKiK złożył od wyroku apelację. W dniu 20 marca 2015 roku Bank udzielił odpowiedzi na apelację wnosząc o oddalenie apelacji w całości jako bezzasadnej. W dniu 15 kwietnia 2016 roku odbyła się rozprawa apelacyjna. Wyrokiem z dnia 28 kwietnia 2016 roku Sąd Apelacyjny oddalił apelację Prezesa UOKiK od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie. Od wyroku Prezesowi UOKiK przysługuje skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego. Na dzień 30 czerwca 2016 roku skarga nie została wniesiona. Na dzień 30 czerwca 2016 roku Bank posiada rezerwę w tej samej kwocie czyli 2 845 tysięcy PLN (pozycja w sprawozdaniu z sytuacji finansowej „Rezerwy”);

- 2) w związku z podejrzeniem stosowania niedozwolonych postanowień umownych we wzorcach umów o kredyt konsumencki, z wyłączeniem umów o karty kredytowe.

Decyzją z dnia 31 grudnia 2013 roku Prezes UOKiK uznał działania Banku za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nałożył na Bank karę pieniężną w wysokości 29 064 tysiące PLN. Bank odwołał się od tej decyzji do SOKiK. Wyrokiem z dnia 9 lipca 2015 roku SOKiK uchylił w całości decyzję Prezesa UOKiK. W dniu 28 sierpnia 2015 roku Prezes UOKiK wniósł apelację od tego wyroku. W dniu 11 września 2015 roku Bank udzielił odpowiedzi na apelację odrzucając zarzuty Prezesa UOKiK. Nie został wyznaczony termin rozprawy. Postępowanie apelacyjne jest w toku. Na dzień 30 czerwca 2016 roku Bank nie posiadał rezerwy z tego tytułu.

- z powództwa Banku – w wyniku zakończenia postępowania odwoławczego wszczętego przez Bank przed SOKiK od decyzji Prezesa UOKiK w związku z możliwością stosowania niedozwolonych postanowień umownych we wzorcach umów indywidualnych (IKE)

W dniu 19 grudnia 2012 roku Prezes UOKiK nałożył na Bank łączną karę pieniężną w wysokości 14 697 tysięcy PLN, w tym:

- 1) w wysokości 7 111 tysięcy PLN za niewskazywanie w umowach IKE zakresu odpowiedzialności Banku za terminowe i prawidłowe przeprowadzania rozliczeń pieniężnych oraz odszkodowania za przekroczenie terminu realizacji dyspozycji posiadacza;
- 2) w wysokości 4 741 tysięcy PLN za stosowanie we wzorcach umów IKE otwartego katalogu przesłanek wypowiedzenia;
- 3) w wysokości 2 845 tysięcy PLN za stosowanie klauzuli wpisanej do rejestru określającej dla sporów z konsumentami sądu właściwego dla siedziby oddziału PKO BP SA prowadzącego rachunek lokacyjny IKE.

W dniu 2 stycznia 2013 roku Bank odwołał się do SOKiK od decyzji Prezesa UOKiK i wyrokiem z dnia 25 listopada 2014 roku SOKiK obniżył nałożoną na Bank karę łącznie do kwoty 4 000 tysięcy PLN, w tym odnośnie:

- praktyki opisanej powyżej w lit. 1 - do kwoty 2 500 tysięcy PLN,
- praktyki opisanej powyżej w pkt 2 - do kwoty 1 500 tysięcy PLN,
- praktyki opisanej powyżej w pkt 3 kara została uchylona, gdyż Sąd uznał, że praktyka Banku nie naruszała zbiorowych interesów konsumentów.

W styczniu 2015 roku zarówno Bank, jak i Prezes UOKiK wnieśli apelację od wyroku. Sąd Apelacyjny w wyroku z dnia 10 lutego 2016 roku oddalił apelację Banku oraz apelację Prezesa UOKiK. Ponieważ wyrok jest prawomocny Bank zapłacił karę w wysokości 4 000 tysięcy PLN w dniu 23 lutego 2016 roku. W dniu 26 lipca 2016 roku Bank otrzymał wyrok z uzasadnieniem.

- przed SOKiK pięć postępowań z powództwa osób fizycznych o:

- 1) uznanie za niedozwolone i zakazanie pozwanemu wykorzystania w obrocie z konsumentami postanowień wzorca umownego dotyczących kredytu denominowanego w CHF wskazując, że kwestionowane postanowienia dotyczące zasad przeliczania przez Bank kursów walut na potrzeby wypłaty kredytu oraz na potrzeby przeliczania rat kredytu, jak również postanowień dotyczących wysokości oprocentowania są sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszają interesy konsumentów,
- 2) ustalenie nieważności zawartych w umowie kredytu hipotecznego klauzul poprzez uznanie ich za niedozwolone (nieistniejące) i zakazanie Bankowi wykorzystywania w umowach z konsumentami postanowień wzorca umownego stosowanego przez pozwanego przy wykonywaniu działalności gospodarczej,
- 3) uznanie za niedozwolone postanowień zawartych we wzorcu umownym obejmującym treść Umowy o kredyt mieszkaniowy Nordea-Habitat oraz umowy poręczenia,
- 4) o uznanie postanowień wzorca umowy kredytowej za niedozwolone. Powód (rzeczoznawca majątkowy) zarzuca Bankowi, że akceptuje jedynie wyceny nieruchomości sporządzone przez wyznaczonych rzeczoznawców majątkowych co rażąco narusza interesy konsumentów, poprzez narzucenie konsumentom, jako słabszej stronie umowy, uciążliwych warunków, eliminując prawa zakupu usługi wyceny u wybranej firmy,
- 5) uznanie postanowień wzorca umowy kredytu mieszkaniowego Własny Kąt hipoteczny za niedozwolone.

Na dzień 30 czerwca 2016 roku Bank nie utworzył rezerwy na te postępowania w związku z faktem, iż prawdopodobieństwo niekorzystnego rozstrzygnięcia tych postępowań oceniane jest jako niskie.

- przed Prezesem UOKiK - trzynaście postępowań wyjaśniających związanych z działalnością Banku.

b) Roszczenia reprivatyzacyjne w stosunku do nieruchomości posiadanych przez Bank

Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego prowadzonych jest trzynaście postępowań, w tym sześć zawieszonych, w stosunku do siedmiu nieruchomości Banku, których przedmiotem jest: stwierdzenie nieważności decyzji odmawiających przyznania prawa własności czasowej, oddającej nieruchomości w zarząd i o nabyciu z mocy prawa użytkowania wieczystego gruntu i prawa własności budynku, wydanie lub zwrot lokalu lub nieruchomości, wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości, regulacja stanów prawnych nieruchomości;

Zarząd PKO Banku Polskiego SA uważa, że prawdopodobieństwo zaistnienia poważnych roszczeń wobec Banku z tytułu powyższych postępowań jest niewielkie.

35. Transakcje ze Skarbem Państwa i jednostkami powiązаныmi

Skarb Państwa jest jednostką sprawującą kontrolę nad Bankiem jako podmiot posiadający 29,43% udziału w kapitale podstawowym Banku. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej Banku wykazano należności i papiery wartościowe oraz zobowiązania z tytułu transakcji ze Skarbem Państwa, jednostkami budżetowymi oraz podmiotami, w których udziałowcem jest Skarb Państwa.

Na mocy ustawy z dnia 30 listopada 1995 roku o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2013 roku; poz 763 z późniejszymi zmianami), PKO Bank Polski SA otrzymuje środki z budżetu państwa tytułem wykupu odsetek od kredytów mieszkaniowych.

	01.01- 30.06.2016	01.01- 30.06.2015
Przychody memoriałowe z tytułu przejściowego wykupu przez budżet państwa odsetek od kredytów mieszkaniowych „starego” portfela	63 281	52 035
Przychody otrzymane kasowo z tytułu przejściowego wykupu przez budżet państwa odsetek od kredytów mieszkaniowych „starego” portfela	13 525	14 006
Różnica pomiędzy przychodami memoriałowymi a kasowymi – pozycja „Kredyty i pożyczki udzielone klientom”	49 756	38 029

W dniu 29 listopada 2000 roku przyjęto ustawę o objęciu poręczeniami Skarbu Państwa spłaty niektórych kredytów mieszkaniowych (Dz. U. z 2000 roku, Nr 122, poz. 1310 z późniejszymi zmianami), która weszła w życie 1 stycznia 2001 roku. W wykonaniu postanowień tej ustawy PKO Bank Polski SA zawarł w dniu 3 sierpnia 2001 roku umowę z Ministrem Finansów, działającym w imieniu Skarbu Państwa, na mocy której udzielone zostało Bankowi poręczenie spłaty zadłużenia z tytułu kredytów mieszkaniowych, tzw. „starego” portfela. W dniu 29 grudnia 2011 roku okres obowiązywania niniejszej umowy (pierwotnie do 31 grudnia 2011 roku) został przedłużony do dnia 31 grudnia 2017 roku. Objęcie poręczeniami Skarbu Państwa należności wynikających z kredytów mieszkaniowych „starego” portfela powoduje neutralizację ryzyka niespłacalności tych kredytów.

Wykonanie przez Skarb Państwa umów poręczenia następuje w przypadku niedokonania przez kredytobiorcę spłaty kredytów w terminach wynikających z umowy kredytowej. Odpowiedzialność Skarbu Państwa ma charakter posiłkowy i skutkuje wówczas, gdy egzekwowanie niespłaconej części kredytów i odsetek, które Bank ma obowiązek podjąć, zanim wystąpi z roszczeniem do Skarbu Państwa, okaże się nieskuteczne. Powyższa ustawa obejmuje poręczeniem 90% pozostałych do spłaty kwot kredytów zaciągniętych, a jeszcze niespłaconych przez spółdzielnie mieszkaniowe. W wyniku wykonania obowiązków poręczyciela Skarb Państwa, zgodnie z instytucją poręczenia, wstępuje w prawa zaspokojonego wierzyciela (Banku) i staje się tym samym wierzycielem w stosunku do kredytobiorcy.

PKO Bank Polski SA prowadzi rozliczenia związane z wykupem odsetek od kredytów mieszkaniowych przez Budżet Państwa i z tego tytułu otrzymuje prowizję.

	01.01- 30.06.2016	01.01- 30.06.2015
Przychody z tytułu prowizji	766	1 516

Od 1 stycznia 1996 roku Bank jest generalnym dystrybutorem znaków wartościowych, z czego otrzymuje prowizję od Budżetu Państwa.

	01.01- 30.06.2016	01.01- 30.06.2015
Przychody z tytułu prowizji	5 461	5 503

Dom Maklerski PKO Banku Polskiego SA pełni funkcję agenta emisji skarbowych obligacji detalicznych na podstawie umowy zawartej 11 lutego 2003 roku z Ministrem Finansów. Dom Maklerski PKO Banku Polskiego SA na podstawie tej umowy otrzymuje wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji agenta emisji.

	01.01- 30.06.2016	01.01- 30.06.2015
Przychody z tytułu prowizji	14 310	8 188

Istotne transakcje PKO Banku Polskiego SA z jednostkami powiązanymi ze Skarbem Państwa

Transakcje zostały zawarte na warunkach nieodbiegających od rynkowych.

Podmiot	30.06.2016			01.01-30.06.2016		
	Kredyty i pożyczki udzielone ogółem	Zobowiązania ogółem	Zobowiązania pozabilansowe udzielone o charakterze gwarancyjnym i finansowym	Przychody z tytułu odsetek	Przychody z tytułu prowizji	Koszty z tytułu odsetek
Podmiot 1	-	-	2 450 000	-	-	-
Podmiot 2	350 679	265 957	1 440 869	3 080	1 183	(2 425)
Podmiot 3	279 981	486 280	573 132	5 267	704	(2 742)
Podmiot 4	215 137	26 740	410 555	2 960	444	(30)
Podmiot 5	123 204	26 216	50 000	1 854	59	(377)
Podmiot 6	108 356	37 603	683 504	1 921	452	(2 564)
Podmiot 7	100 540	29 993	10 000	2 905	29	(58)
Podmiot 8	94 588	219	3 000	1 572	48	-
Podmiot 9	70 652	208	100 000	1 226	13	(13)
Podmiot 10	64 417	42 553	59 635	802	701	(343)
Podmiot 11	52 072	12 397	19 853	665	149	(101)
Podmiot 12	35 165	11 809	205 243	180	89	(52)
Podmiot 13	31 991	480	-	641	3	-
Podmiot 14	24 854	811	10 174	363	2	(1)
Podmiot 15	19 074	1 820	951	217	36	-
Pozostałe podmioty	128 131	5 354 374	4 057 009	5 003	3 455	(33 447)
Razem	1 698 841	6 297 460	10 073 925	28 656	7 367	(42 153)

Podmiot	31.12.2015			01.01-30.06.2015		
	Kredyty i pożyczki udzielone ogółem	Zobowiązania ogółem	Zobowiązania pozabilansowe udzielone o charakterze gwarancyjnym i finansowym	Przychody z tytułu odsetek	Przychody z tytułu prowizji	Koszty z tytułu odsetek
Podmiot 1	-	-	2 450 000	-	-	-
Podmiot 30	8	1 046 516	1 500 000	-	677	(6 133)
Podmiot 76	-	931 422	-	2 133	378	(1 125)
Podmiot 52	-	606 343	350 000	-	207	(2 512)
Podmiot 83	-	501 001	715 852	-	18	(178)
Podmiot 3	472 602	380 543	386 854	1 327	265	(1 798)
Podmiot 114	-	264 443	-	-	498	(658)
Podmiot 2	250 057	240 524	2 407 840	-	-	(195)
Podmiot 63	-	219 506	-	-	-	-
Podmiot 61	-	214 989	-	1 513	102	(46)
Podmiot 6	113 467	196 961	574 780	2 302	1 452	(397)
Podmiot 91	220	156 451	-	8	792	(1 385)
Podmiot 37	-	118 217	-	-	4	(2 716)
Podmiot 5	163 275	99 099	50 000	-	-	-
Podmiot 16	-	73 188	354 500	-	152	(480)
Pozostałe podmioty	903 202	587 016	2 355 363	21 120	3 076	(39 871)
Razem	1 902 831	5 636 219	11 145 189	28 403	7 621	(57 494)

Odpowiednio na dzień 30 czerwca 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku na powyższe kredyty i pożyczki udzielone klientom nie zostały utworzone istotne odpisy z tytułu utraty wartości.

36. Transakcje z jednostkami powiązanymi kapitałowo

W I półroczu 2016 roku PKO Bank Polski SA nie zawarł istotnych transakcji z podmiotami powiązanymi na warunkach innych niż rynkowe. Wszystkie opisane poniżej transakcje z jednostkami zależnymi, wspólnymi przedsięwzięciami i stowarzyszonymi zostały zawarte na warunkach nieodbiegających od warunków rynkowych. Marże na transakcjach kredytowych zawierają się w przedziale 0,28% - 3,0%. Terminy spłat transakcji mieszczą się w przedziale od jednego miesiąca do piętnastu lat.

**SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
PKO BANKU POLSKIEGO SA ZA OKRES SZÉŚCIU MIESIÉCY
ZAKOŃCZONY DNIA 30 CZERWCA 2016 ROKU
(W TYSIĄCACH ZŁOTYCH)**

Bank Polski

Na dzień 30 czerwca 2016 roku/ Podmiot	Należności	w tym kredyty	Zobowiązania	Udzielone zobowiązania pozabilansowe
Jednostki zależne bezpośrednio				
PKO Bank Hipoteczny SA	2 628 460	199 801	12 894	390 199
KREDOBANK SA	288 467	135 862	8 832	69 456
Merkury - fizon	39 200	39 200	1 345	-
PKO BP BANKOWY PTE SA	76 682	-	12 139	-
PKO BP Finat Sp. z o.o.	818	-	37 975	593
PKO Finance AB	1 175	-	7 535 377	-
PKO Leasing SA	2 533 672	2 532 756	9 017	1 827 850
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	18 190	-	32 495	-
PKO Towarzystwo Ubezpieczeniowe SA	-	-	15 261	-
PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA	40 111	40 071	115 752	15 938
Qualia Development Sp. z o.o.	2	-	4 242	445
Jednostki zależne pośrednio				
Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA	1	-	10 997	-
„CENTRUM HAFFNERA” Sp. z o.o.	-	-	2 233	-
Finansowa Kompania „Idea Kapitał” Sp. z o.o.	20 627	20 627	-	-
„Fort Mokotów” Sp. z o.o. w likwidacji	-	-	1 945	-
Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 1 S.K.A.	-	-	3 254	-
Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 2 S.K.A.	-	-	9 795	-
Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 3 S.K.A.	-	-	8 092	-
Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 5 S.K.A.	-	-	3 193	-
Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 6 S.K.A.	-	-	2 788	-
PKO BP Faktoring SA	515 679	515 671	1 237	334 329
PKO Bankowy Leasing Sp. z o.o.	2 885 788	2 883 746	3 178	33 929
PKO Leasing Sverige AB	105 198	105 198	602	6 892
„Promenada Sopocka” Sp. z o.o.	43 056	43 056	5 026	-
Qualia Hotel Management Sp. z o.o.	130 987	130 987	14 531	-
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Nowy Wilanów Sp. k.	-	-	35 665	-
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Sopot Sp. k.	-	-	8 307	-
„Sopot Zdrój” Sp. z o.o.	200 317	200 317	21 432	-
Ubezpieczeniowe Usługi Finansowe Sp. z o.o.	-	-	1 366	-
„Zarząd Majątkiem Górczewska” Sp. z o.o.	-	-	1 831	-
Pozostałe	-	-	800	-
Razem zależne	9 528 430	6 847 292	7 921 601	2 679 631

Na dzień 30 czerwca 2016 roku/ Podmiot	Należności	w tym kredyty	Zobowiązania	Udzielone zobowiązania pozabilansowe
Wspólne przedsięwzięcia bezpośrednio				
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService Sp. z o.o.	39 811	-	32 949	20 909
Wspólne przedsięwzięcia pośrednio				
„Centrum Obsługi Biznesu” Sp. z o.o.	27 842	27 842	8 699	-
Jednostki stowarzyszone bezpośrednio				
Bank Poczty SA	64	-	402	1 137
„Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych” Sp. z o.o.	-	-	2 866	-
Jednostka stowarzyszona pośrednio				
Centrum Operacyjne Sp. z o.o.	-	-	46	-
Razem wspólne przedsięwzięcia i stowarzyszone	67 717	27 842	44 962	22 046

**SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
PKO BANKU POLSKIEGO SA ZA OKRES SZESZCIU MIESIĘCY
ZAKOŃCZONY DNIA 30 CZERWCA 2016 ROKU
(W TYSIĄCACH ZŁOTYCH)**

Bank Polski

Na dzień 31 grudnia 2015 roku/ Podmiot	Należności	w tym kredyty	Zobowiązania	Udzielone zobowiązania pozabilansowe
Jednostki zależne bezpośrednio				
KREDOBANK SA	312 081	205 420	9 189	74 589
Merkury - fizan	39 200	39 200	1 336	-
PKO Bank Hipoteczny SA	481 088	39 782	15 254	160 218
PKO BP BANKOWY PTE SA	69 710	-	2 857	-
PKO BP Finat Sp. z o.o.	192	-	151 263	593
PKO Finance AB	-	-	7 332 263	-
PKO Leasing SA	1 730 988	1 730 354	104 909	1 396 657
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	19 031	-	60 239	-
PKO Towarzystwo Ubezpieczeniowe SA	-	-	7 140	-
PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA	35 082	35 067	133 735	55 000
Qualia Development Sp. z o.o.	-	-	6 203	428
Jednostki zależne pośrednio				
Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA	1	-	11 637	-
„CENTRUM HAFNERA” Sp. z o.o.	-	-	2 338	-
Finansowa Kompania „Idea Kapitał” Sp. z o.o.	22 321	22 321	-	-
„Fort Mokotów” Sp. z o.o. w likwidacji	-	-	3 008	-
Molina Sp. z o.o.	-	-	18 583	-
PKO BP Faktoring SA	329 612	329 610	990	522 307
PKO Bankowy Leasing Sp. z o.o.	2 827 053	2 825 105	1 084	84 120
PKO Leasing Sverige AB	109 849	109 849	226	7 294
„Promenada Sopocka” Sp. z o.o.	42 762	42 762	4 380	-
Qualia - Rezydencja Flotylla Sp. z o.o.	55 124	55 124	1 193	-
Qualia Hotel Management Sp. z o.o.	-	-	4 222	-
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Nowy Wilanów Sp. k.	-	-	15 598	-
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Pomeranka Sp. k.	76 798	76 798	1 147	-
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Sopot Sp. k.	-	-	3 663	-
„Sopot Zdrój” Sp. z o.o.	194 228	194 228	19 479	-
Ubezpieczeniowe Usługi Finansowe Sp. z o.o.	-	-	1 454	-
„Zarząd Majątkiem Górczewska” Sp. z o.o.	-	-	2 521	-
Pozostałe	-	-	1 158	-
Razem zależne	6 345 120	5 705 620	7 917 069	2 301 206

Na dzień 31 grudnia 2015 roku/ Podmiot	Należności	w tym kredyty	Zobowiązania	Udzielone zobowiązania pozabilansowe
Wspólne przedsięwzięcia bezpośrednio				
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService Sp. z o.o.	5 964	-	31 072	2 011
Wspólne przedsięwzięcia pośrednio				
„Centrum Obsługi Biznesu” Sp. z o.o.	27 414	27 414	8 623	-
Jednostki stowarzyszone bezpośrednio				
Bank Pocztowy SA	14 057	-	949	1 086
„Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych” Sp. z o.o.	-	-	2 788	-
Jednostka stowarzyszona pośrednio				
Centrum Operacyjne Sp. z o.o.	-	-	5	-
Razem wspólne przedsięwzięcia i stowarzyszone	47 435	27 414	43 437	3 097

**SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
PKO BANKU POLSKIEGO SA ZA OKRES SZESZCIU MIESIĘCY
ZAKOŃCZONY DNIA 30 CZERWCA 2016 ROKU
(W TYSIĄCACH ZŁOTYCH)**

Bank Polski

Za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2016 roku/ Podmiot	Przychody ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Koszty ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji
Jednostki zależne bezpośrednio				
KREDOBANK SA	3 773	3 190	-	-
PKO Bank Hipoteczny SA	29 583	11 184	96	-
PKO BP BANKOWY PTE SA	8 662	4	37	37
PKO BP Finat Sp. z o.o.	76 657	20	3 163	395
PKO Finance AB	1 196	21	140 472	139 745
PKO Leasing SA	24 635	21 319	9 546	34
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	169 050	111 451	569	569
PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA	89 908	665	138 167	713
Pozostałe	1 095	885	70	70
Jednostki zależne pośrednio				
PKO BP Faktoring SA	3 543	3 413	-	-
PKO Bankowy Leasing Sp. z o.o.	33 632	33 473	37	-
PKO Leasing Sverige AB	1 009	1 009	-	-
Qualia Hotel Management Sp. z o.o.	2 180	2 180	46	46
„Sopot Zdrój” Sp. z o.o.	1 619	1 619	73	73
Pozostałe	741	694	344	344
Razem zależne	447 283	191 127	292 620	142 026

Za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2016 roku/ Podmiot	Przychody ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Koszty ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji
Wspólne przedsięwzięcia bezpośrednio				
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService Sp. z o.o.	107 240	106 088	43 696	43 289
Wspólne przedsięwzięcia pośrednio				
„Centrum Obsługi Biznesu” Sp z o.o.	259	254	19	19
Jednostki stowarzyszone bezpośrednio				
Bank Pocztowy SA	18	18	53	-
„Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych” Sp. z o.o.	1	1	36	36
Ferrum SA	1	1	-	-
Jednostka stowarzyszona pośrednio				
Centrum Operacyjne Sp. z o.o.	1	1	-	-
Razem wspólne przedsięwzięcia i stowarzyszone	107 520	106 363	43 804	43 344

Za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2015 roku/ Podmiot	Przychody ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Koszty ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji
PKO Bank Hipoteczny SA	1 734	442	1 535	1 535
Finansowa Kompania „Prywatne Inwestycje” Sp. z o.o.	-	-	30 683	-
KREDOBANK SA	4 152	4 020	-	-
Merkury - fizan	1 311	1 311	12	12
PKO Finance AB	42	42	227 010	226 453
PKO BP Finat Sp. o.o.	988	20	3 115	1 255
PKO Leasing SA	15 389	12 811	11 845	1 143
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	121 967	121 188	625	625
PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA	82 716	82 605	67 068	67 068
Pozostałe	453	45	312	312
Jednostki zależne pośrednio				
Finansowa Kompania „Idea Kapital” Sp. z o.o.	964	964	31 218	-
PKO BP Faktoring SA	3 386	3 248	15	15
PKO Bankowy Leasing Sp. z o.o.	31 001	30 934	66	8
PKO Leasing Sverige AB	1 103	1 103	-	-
Qualia - Rezydencja Flotylla Sp. z o.o.	1 919	1 919	6	6
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Pomeranka Sp. k.	1 943	1 943	5	5
„Sopot Zdrój” Sp. z o.o.	1 752	1 752	105	105
Pozostałe	583	564	372	372
Razem zależne	271 403	264 911	373 992	298 914

Za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2015 roku/ Podmiot	Przychody ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Koszty ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji
Wspólne przedsięwzięcia bezpośrednio				
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService Sp. z o.o.	71 274	70 957	47 074	46 416
Wspólne przedsięwzięcia pośrednio				
„Centrum Obsługi Biznesu” Sp. z o.o.	584	584	52	52
Jednostki stowarzyszone bezpośrednio				
Bank Pocztowy SA	314	13	554	-
„Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych” Sp. z o.o.	1	1	14	14
Jednostki stowarzyszone pośrednio				
Centrum Operacyjne Sp. z o.o.	1	1	-	-
Razem wspólne przedsięwzięcia i stowarzyszone	72 174	71 556	47 694	46 482

37. Transakcje z jednostkami powiązаныmi osobowo

Na dzień 30 czerwca 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku jednostką powiązaną z Bankiem poprzez kluczowy personel kierowniczy PKO Banku Polskiego SA albo bliskich członków rodziny kluczowego personelu kierowniczego był jeden podmiot.

W I półroczu 2016 roku oraz w I półroczu 2015 roku w Banku nie wystąpiły transakcje wzajemne z tym podmiotem.

38. Świadczenia dla kluczowego personelu kierowniczego PKO Banku Polskiego SA

a) wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej otrzymane od Banku

	01.01- 30.06.2016	01.01- 30.06.2015
Rada Nadzorcza Banku	333	60
Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej, którzy przestali pełnić swoje funkcje w 2016 roku	264	555
Razem świadczenia krótkoterminowe dla Rady Nadzorczej	597	615

b) świadczenia dla członków Zarządu Banku otrzymane, należne oraz potencjalnie należne od Banku

	2016					
	Krótkoterminowe świadczenia pracownicze		Pozostałe świadczenia długoterminowe		Płatności na bazie akcji rozliczanych w środkach pieniężnych	
	wynagrodzenie 1.01-30.06.2016*	należne na 30.06.2016	należne na 30.06.2016	potencjalnie należne na dzień 30.06.2016	otrzymane w okresie 1.01- 30.06.2016	potencjalnie należne na dzień 30.06.2016
Zarząd Banku	4 337	1 574	867	2 001	1 429	2 206
Wynagrodzenia Członków Zarządu, którzy przestali pełnić swoje funkcje w 2016 roku	792	487	314	633	524	717
Razem świadczenia dla Zarządu	5 129	2 061	1 181	2 634	1 953	2 923

Obejmuje wynagrodzenia zasadnicze, doliczenia z tytułu PPE, dodatkowego ubezpieczenia, opieki medycznej i ZFŚS.

	2015					
	Krótkoterminowe świadczenia pracownicze		Pozostałe świadczenia długoterminowe		Płatności na bazie akcji rozliczanych w środkach pieniężnych	
	wynagrodzenie 1.01-30.06.2015*	należne na 30.06.2015	należne na 30.06.2015	potencjalnie należne na dzień 30.06.2015	otrzymane w okresie 1.01- 30.06.2015	potencjalnie należne na dzień 30.06.2015
Zarząd Banku	5 634	1 694	805	2 345	2 240	2 500
Razem świadczenia dla Zarządu	5 634	1 694	805	2 345	2 240	2 500

Obejmuje wynagrodzenia zasadnicze, doliczenia z tytułu PPE, dodatkowego ubezpieczenia, opieki medycznej i ZFŚS.

c) wynagrodzenia dla członków Zarządu Banku otrzymane od jednostek powiązanych (innych niż Skarb Państwa i jednostki powiązane ze Skarbem Państwa)

	01.01- 30.06.2016	01.01- 30.06.2015
Zarząd Banku	22	20
Razem świadczenia krótkoterminowe	22	20

d) świadczenia dla kierownictwa po okresie zatrudnienia i świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy

W okresie zakończonym dnia 30 czerwca 2016 roku zostały wypłacone świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy w wysokości 2 216 tysięcy PLN oraz świadczenia po okresie zatrudnienia w wysokości 724 tysięcy PLN. W okresie zakończonym dnia 30 czerwca 2015 roku nie wypłacono świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy ani świadczeń po okresie zatrudnienia.

e) kredyty, pożyczki, gwarancje i inne pożytki świadczone przez Bank na rzecz kierownictwa

	30.06.2016	31.12.2015
Rada Nadzorcza Banku	639	1 093
Zarząd Banku	930	946
Razem	1 569	2 039

Warunki oprocentowania i terminy spłaty należności nie odbiegają od warunków rynkowych i terminów spłaty dla podobnych produktów bankowych.

39. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Kategorie wyceny do wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej do wartości godziwej

Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej na dzień 30.06.2016	Nota	Wartość bilansowa	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
			Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Pozostałe techniki wyceny
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	16	2 913 189	1 939 206	973 983	-
Dłużne papiery wartościowe		2 893 415	1 919 432	973 983	-
Udziały i akcje w innych jednostkach		15 729	15 729	-	-
Certyfikaty inwestycyjne, prawa do akcji oraz prawo poboru		4 045	4 045	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	17	3 036 571	2 209	3 034 362	-
Instrumenty zabezpieczające		433 499	-	433 499	-
Instrumenty o charakterze handlowym		2 603 072	2 209	2 600 863	-
Instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	19	11 366 327	3 122 466	8 243 861	-
Dłużne papiery wartościowe		11 366 327	3 122 466	8 243 861	-
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	21	33 131 107	24 239 345	5 593 346	3 298 416
Dłużne papiery wartościowe		32 726 961	24 197 874	5 593 346	2 935 741
Kapitałowe papiery wartościowe		121 427	41 471	-	79 956
Tytuły uczestnictwa w instytucji wspólnego inwestowania		282 719	-	-	282 719
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej razem:		50 447 194	29 303 226	17 845 552	3 298 416
Pochodne instrumenty finansowe	17	3 584 047	459	3 583 588	-
Instrumenty zabezpieczające		996 467	-	996 467	-
Instrumenty o charakterze handlowym		2 587 580	459	2 587 121	-
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej razem		3 584 047	459	3 583 588	-

Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej na dzień 31.12.2015	Nota	Wartość bilansowa	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
			Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Pozostałe techniki wyceny
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	16	793 213	793 213	-	-
Dłużne papiery wartościowe		776 655	776 655	-	-
Udziały i akcje w innych jednostkach		9 910	9 910	-	-
Certyfikaty inwestycyjne		6 648	6 648	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	17	4 348 034	2 163	4 345 871	-
Instrumenty zabezpieczające		508 665	-	508 665	-
Instrumenty o charakterze handlowym		3 839 369	2 163	3 837 206	-
Instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	19	12 796 036	2 551 863	10 244 173	-
Dłużne papiery wartościowe		12 796 036	2 551 863	10 244 173	-
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	21	27 841 564	18 941 736	5 264 964	3 634 864
Dłużne papiery wartościowe		27 259 467	18 883 905	5 264 964	3 110 598
Kapitałowe papiery wartościowe		385 454	57 831	-	327 623
Tytuły uczestnictwa w instytucji wspólnego inwestowania		196 643	-	-	196 643
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej razem:		45 778 847	22 288 975	19 855 008	3 634 864
Pochodne instrumenty finansowe	17	4 627 189	1 476	4 625 713	-
Instrumenty zabezpieczające		998 527	-	998 527	-
Instrumenty o charakterze handlowym		3 628 662	1 476	3 627 186	-
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	28	71 744	-	71 744	-
Instrumenty finansowe desygnowane do wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		71 744	-	71 744	-
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej razem		4 698 933	1 476	4 697 457	-

W zależności od kategorii klasyfikacji aktywów i zobowiązań finansowych do hierarchii, stosuje się przy tym różnorodne metody ustalania ich wartości godziwej, których szczegółowy opis zaprezentowany został w rocznym sprawozdaniu finansowym za 2015 rok.

Wpływ parametrów estymowanych na wycenę do wartości godziwej instrumentów finansowych, dla których Bank stosuje wycenę do wartości godziwej na poziomie 3 na dzień 30 czerwca 2016 roku jest następujący:

Instrument finansowy	Technika wyceny	Czynnik nieobserwowalny	Wartość godziwa według	
			scenariusza pozytywnego	scenariusza negatywnego
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży				
Tytuły uczestnictwa w instytucji wspólnego inwestowania - Funduszu	metoda wartości netto aktywów Funduszu (NAV - Net Asset Value)	wartość tytułu uczestnictwa w Funduszu	296 855	268 583
Akcje Visa Inc. serii C uprzywilejowane	oszacowanie wartości godziwej w oparciu o obecną wartość rynkową notowanych akcji zwykłych Visa Inc. z uwzględnieniem dyskonta biorącego pod uwagę ograniczoną płynność akcji serii C oraz warunki zamiany akcji serii C na akcje zwykłe	ilość i wartość rynkowa akcji zwykłych Visa Inc., które Bank otrzyma w wyniku konwersji posiadanych akcji serii C	87 939	55 299
Obligacje korporacyjne	metoda indeksów kredytowych	spread kredytowy	2 947 706	2 923 928

Poniższa tabela prezentuje uzgodnienie w trakcie okresów pomiarów wartości godziwej na poziomie 3 hierarchii:

Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	01.01- 30.06.2016	01.01- 31.06.2015
Bilans otwarcia na początek okresu	3 634 864	198 302
Suma zysków lub strat	(28 735)	11 172
w wyniku finansowym	(29 683)	(2 659)
w innych dochodach całkowitych	948	13 831
Rozliczenie transakcji akcji Visa Europe Limited	(336 713)	-
Objęcie akcji Visa Inc.	80 964	-
Objęcie nowej emisji udziałów w Funduszu	67 563	-
Pozostałe nabycia i sprzedaży (w tym rozliczenia)	(119 527)	(12 000)
Stan na koniec okresu	3 298 416	197 474

W okresie od 1 stycznia 2016 roku do 30 czerwca 2016 roku nie nastąpiły zmiany w zakresie metodyki szacowania wartości godziwej.

Aktywa i zobowiązania finansowe, które w sprawozdaniu z sytuacji finansowej nie są prezentowane w wartości godziwej.

	poziom hierarchii wartości godziwej	metoda wyceny	30.06.2016	
			wartość bilansowa	wartość godziwa
Kasa, środki w Banku Centralnym	nd	wartość wymaganej zapłaty	12 087 587	12 087 587
Należności od banków	2	zdyskontowane przepływy pieniężne	7 051 449	7 051 470
Kredyty i pożyczki udzielone klientom			186 124 522	181 449 236
kredyty mieszkaniowe	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	99 195 803	94 311 904
kredyty gospodarcze	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	58 471 120	58 177 349
kredyty konsumpcyjne	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	22 366 561	22 941 250
transakcje z przyrzeczeniem odkupu	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	1 019 656	1 019 656
międzynarodowe organizacje finansowe	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	17 035	17 035
dłużne papiery wartościowe	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	5 054 347	4 982 042
Inne aktywa finansowe	3	wartość wymaganej zapłaty z uwzględnieniem utraty wartości	1 769 758	1 769 758
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	2	wartość wymaganej zapłaty	4 935	4 935
Zobowiązania wobec banków	2	zdyskontowane przepływy pieniężne	18 404 616	18 404 834
Zobowiązania wobec klientów			205 160 806	205 382 483
wobec podmiotów gospodarczych	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	56 136 108	56 412 186
wobec jednostek budżetowych	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	8 241 077	8 241 077
wobec ludności	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	140 783 621	140 729 220
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	2	zdyskontowane przepływy pieniężne	1 876 308	1 878 486
Dług podporządkowany	2	zdyskontowane przepływy pieniężne	2 527 579	2 514 281
Inne zobowiązania finansowe	3	wartość wymaganej zapłaty	2 210 538	2 210 538

	poziom hierarchii wartości godziwej	metoda wyceny	31.12.2015	
			wartość bilansowa	wartość godziwa
Kasa, środki w Banku Centralnym	nd	wartość wymaganej zapłaty	13 707 730	13 707 730
Należności od banków	2	zdyskontowane przepływy pieniężne	5 021 876	5 021 875
Kredyty i pożyczki udzielone klientom			188 552 440	181 648 571
kredyty mieszkaniowe	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	99 871 014	92 632 582
kredyty gospodarcze	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	57 154 574	57 756 844
kredyty konsumpcyjne	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	21 799 396	21 639 652
transakcje z przyrzeczeniem odkupu	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	4 432 239	4 432 239
międzynarodowe organizacje finansowe	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	10 652	10 652
dłużne papiery wartościowe	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	5 284 565	5 176 602
Inne aktywa finansowe	3	wartość wymaganej zapłaty z uwzględnieniem utraty wartości	787 281	787 281
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	2	wartość wymaganej zapłaty	4 219	4 219
Zobowiązania wobec banków	2	zdyskontowane przepływy pieniężne	18 249 857	18 249 855
Zobowiązania wobec klientów			201 809 202	202 043 766
wobec podmiotów gospodarczych	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	57 707 408	57 982 333
wobec jednostek budżetowych	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	9 134 366	9 134 366
wobec ludności	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	134 967 428	134 927 067
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	2	zdyskontowane przepływy pieniężne	1 645 917	1 647 575
Dług podporządkowany	2	zdyskontowane przepływy pieniężne	2 499 163	2 486 132
Inne zobowiązania finansowe	3	wartość wymaganej zapłaty	2 151 795	2 151 795

W odniesieniu do kredytów i pożyczek udzielonych klientom, które nie mają rozpoznanej utraty wartości zastosowano model oparty o szacowania wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych poprzez zdyskontowanie przepływów pieniężnych przy zastosowaniu bieżących stóp procentowych uwzględniający wysokość marży na ryzyko kredytowe oraz urealnione terminy spłaty wynikające z umów kredytowych. Bieżący poziom marż został wyznaczony dla transakcji zawartych w ostatnim kwartale zakończonym dniem bilansowym na instrumentach o podobnym ryzyku kredytowym. W przypadku kredytów walutowych zastosowano bieżącą marżę dla kredytów w PLN skorygowaną o koszt pozyskania waluty w transakcjach basis-swap. Wycena nie uwzględnia ryzyka skutków potencjalnego przewalutowania kredytów CHF w związku z prezydenckim projektem ustawy o dotyczącym kredytów walutowych. Dla kredytów z rozpoznaną utratą wartości przyjmuje się, że wartość godziwa jest równa wartości bilansowej.

Pozostałe techniki i metody wyceny zostały szerzej opisane w sprawozdaniu finansowym PKO Banku Polskiego SA za 2015 rok.

CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

40. Zarządzanie ryzykiem w PKO Banku Polskim SA

Zarządzanie ryzykiem jest jednym z najważniejszych procesów wewnętrznych w PKO Banku Polskim SA. Ma ono na celu zapewnienie rentowności działalności biznesowej, przy zapewnieniu kontroli poziomu ryzyka i jego utrzymaniu w ramach przyjętej przez Bank tolerancji na ryzyko i systemu limitów w zmieniającym się otoczeniu makroekonomicznym i prawnym. Poziom ryzyka stanowi ważny składnik procesu planistycznego.

W Banku zidentyfikowane zostały następujące rodzaje ryzyka, które podlegają zarządzaniu: kredytowe, stopy procentowej, walutowe, płynności (w tym ryzyko finansowania), cen towarów, cen kapitałowych papierów wartościowych, instrumentów pochodnych, operacyjne, braku zgodności, zmian makroekonomicznych, modeli, biznesowe (w tym ryzyko strategiczne), utraty reputacji, kapitałowe i nadmiernej dźwigni finansowej. W I półroczu 2016 roku katalog ryzyk istotnych Banku został rozszerzony o ryzyko walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych.

W sprawozdaniu finansowym PKO Banku Polskiego za rok 2015 opisane zostały szczegółowo elementy procesu zarządzania ryzykiem bankowym, główne zasady zarządzania ryzykiem, organizacja zarządzania ryzykiem w Banku, identyfikacja istotnych rodzajów ryzyka oraz działania w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku.

Dodatkowo w sprawozdaniu finansowym PKO Banku Polskiego SA za rok 2015 szczegółowo opisano dla poszczególnych zidentyfikowanych przez Bank rodzajów ryzyka następujące elementy tj.: definicja ryzyka, cel zarządzania określonym ryzykiem, identyfikacja ryzyka, pomiar i ocena, kontrola, prognozowanie i monitorowanie, raportowanie i działania zarządcze.

W Banku w I półroczu 2016 roku podjęte zostały następujące działania:

- zrolowanie w I połowie 2016 roku obligacji krótkoterminowych o terminie wymagalności sześciu miesięcy w kwocie 800 milionów PLN oraz wyemitowanie dodatkowych 200 milionów PLN tych papierów,
- wyemitowanie w I połowie 2016 roku rocznych obligacji w kwocie 200 milionów EUR,
- 30 czerwca 2016 roku, na posiedzeniu WZA PKO Banku Polskiego podjęto decyzję o warunkowej wypłacie dywidendy z zysku netto wypracowanego w 2015 roku oraz niepodzielonego zysku z lat ubiegłych. Dywidenda może być wypłacona jeśli do 8 grudnia 2016 roku (włącznie) PKO Bank Polski SA nie przejmie kontroli nad innym bankiem lub podmiotem sektora finansowego oraz nie nastąpią zmiany regulacyjne lub zmiany zaleceń nadzorczych wpływające na wymogi w zakresie funduszy własnych PKO Banku Polskiego S.A., które – według poziomu wskaźników adekwatności kapitałowej ujętych w sprawozdaniu finansowym PKO Banku Polskiego SA za III kwartał 2016 rok – spowodowałyby brak możliwości wypłaty dywidendy w zgodzie z wymaganiami regulacyjnymi i zaleceniami nadzorczymi.

W I półroczu 2016 roku Bank oraz PKO Bank Hipoteczny SA kontynuowały prace związane z dostosowaniem do wymagań Rekomendacji W dotyczącej zarządzania ryzykiem modeli w bankach wydanej przez Komisję Nadzoru Finansowego. Wszystkie działania dostosowawcze zakończone zostały zgodnie z oczekiwanym terminem tj. 30 czerwca 2016 roku.

PKO Bank Polski SA w ramach Grupy Kapitałowej, przenosi sukcesywnie do PKO Banku Hipotecznego SA portfele kredytów hipotecznych.

Ryzyko cyberprzestępstw w sektorze finansowym może przełożyć się na straty zarówno po stronie klientów jak i Banku. Bank przeciwdziała tego typu zdarzeniom m.in. poprzez szereg inicjatyw zarówno wewnątrzbankowych jak i sektorowych oraz współpracę z firmami informatycznymi.

PKO Bank Polski, jako jedyny bank z Polski, bezpośrednio uczestniczył w kolejnej edycji organizowanych przez EBA ogólnoeuropejskich Testów Warunków Skrajnych. Badanie to miało na celu zapewnienie organom nadzoru oraz uczestnikom rynku spójnych danych o odporności banków UE w niekorzystnych warunkach rynkowych, w ramach jednolitej metodologii przygotowanej przez EBA. Wyniki Testów potwierdziły wysoką odporność PKO Banku Polskiego, także na negatywne scenariusze makroekonomiczne. W scenariuszu szokowym Bank zanotował nieznaczny spadek współczynnika kapitału podstawowego Tier1 (CET1) tylko o 1,9 pkt. proc., co plasuje go na czwartym miejscu spośród 51 europejskich banków biorących udział w badaniu.

W I półroczu 2016 roku Bank wdrożył zasady w zakresie przeprowadzania specyficznych odwrotnych testów warunków skrajnych dla poszczególnych ryzyk Banku. Odwrotne testy warunków skrajnych polegają na sformułowaniu potencjalnych, negatywnych scenariuszy dla Banku, a następnie znalezieniu zdarzeń przyczyniających się do ich materializacji.

- Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Informacje dotyczące pomiaru i monitorowania ryzyka w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2016 roku przedstawiono również w notach: należności od banków, kredyty i pożyczki udzielone klientom, inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży oraz inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności.

Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe

Stopień narażenia na ryzyko kredytowe - Pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej	30.06.2016	31.12.2015
Rachunek bieżący w Banku Centralnym	8 466 638	9 854 133
Należności od banków	7 051 449	5 021 876
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu - dłużne papiery wartościowe	2 893 415	776 655
emitowane przez banki	48 472	27 898
emitowane przez inne podmioty finansowe	2 843	5 344
emitowane przez podmioty niefinansowe	60 545	46 122
emitowane przez Skarb Państwa	2 736 413	648 695
emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego	45 142	48 596
Pochodne instrumenty finansowe	3 036 571	4 348 034
Instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat - dłużne papiery wartościowe	11 366 327	12 796 036
emitowane przez Skarb Państwa	3 122 466	2 551 863
emitowane przez banki centralne	7 999 728	9 996 910
emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego	244 133	247 263
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	186 124 522	188 552 440
sektor finansowy	7 479 371	9 876 050
kredyty gospodarcze	6 452 806	5 433 159
transakcje z przyrzeczeniem odkupu	1 009 530	4 432 239
międzynarodowe organizacje finansowe	17 035	10 652
sektor niefinansowy	169 268 302	168 779 876
kredyty mieszkaniowe	99 195 803	99 871 014
kredyty gospodarcze	45 284 372	44 517 577
kredyty konsumpcyjne	22 366 561	21 799 396
transakcje z przyrzeczeniem odkupu	10 126	-
dłużne papiery wartościowe	2 411 440	2 591 889
sektor budżetowy	9 376 849	9 896 514
kredyty gospodarcze	6 733 942	7 203 838
dłużne papiery wartościowe	2 642 907	2 692 676
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży - dłużne papiery wartościowe	32 726 961	27 259 467
emitowane przez Skarb Państwa	23 466 775	18 021 339
emitowane przez banki	1 467 455	1 515 322
emitowane przez inne podmioty finansowe	155 558	239
emitowane przez podmioty niefinansowe	3 130 219	3 108 841
emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego	4 506 954	4 613 726
Inne aktywa - inne aktywa finansowe	1 769 758	787 281
Razem	253 435 641	249 395 922

Stopień narażenia na ryzyko kredytowe - Pozycje pozabilansowe	30.06.2016	31.12.2015
Udzielone zobowiązania nieodwołalne	27 518 108	30 513 878
Udzielone gwarancje	7 762 355	8 980 149
Udzielone akredytywy	1 420 543	1 838 101
Gwarancje emisji	5 051 388	5 724 498
Razem	41 752 394	47 056 626

Aktywa finansowe wyceniane metodą zindywidualizowaną, wobec których wykazano indywidualną utratę wartości według wartości bilansowej brutto	30.06.2016	31.12.2015
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	4 984 580	4 972 235
Sektor finansowy	41 201	43 219
kredyty gospodarcze	41 201	43 219
Sektor niefinansowy	4 927 003	4 912 546
kredyty gospodarcze	3 723 973	3 456 214
kredyty mieszkaniowe	885 864	1 047 710
kredyty konsumpcyjne	244 861	300 659
dłużne papiery wartościowe	72 305	107 963
Sektor budżetowy	16 376	16 470
kredyty gospodarcze	16 376	16 470
Inwestycyjne dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży emitowane przez podmioty niefinansowe	572 680	393 662
Razem	5 557 260	5 365 897

- Koncentracja ryzyka kredytowego w Banku**

Koncentracja wobec największych podmiotów

Na dzień 30 czerwca 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku limity koncentracji zaangażowań nie były przekroczone. Na dzień 30 czerwca 2016 roku poziom ryzyka koncentracji Banku wobec pojedynczych zaangażowań był niewielki - największe zaangażowanie wobec pojedynczego podmiotu wyniosło 17,5% uznanego kapitału Banku (na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiło: 14,9%).

Koncentracja wobec największych grup kapitałowych

Największa koncentracja zaangażowania PKO Banku Polskiego SA w grupę kapitałową wynosi 3,47% portfela kredytowego Banku (na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiła: 2,94%).

Na dzień 30 czerwca 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku poziom ryzyka koncentracji Banku w grupę kapitałową był niewielki - największa koncentracja zaangażowania PKO Banku Polskiego SA w grupę kapitałową wyniosła 32,43% i 11,1% uznanego kapitału Banku.

Koncentracja wobec sekcji branżowych

W stosunku do 31 grudnia 2015 roku wzrosło zaangażowanie PKO Banku Polskiego SA w sekcje branżowe o około 1,4 miliarda PLN. Łączne zaangażowanie w cztery największe grupy branż „Przetwórstwo przemysłowe”, „Działalność związana z obsługą nieruchomości”, „Handel hurtowy i detaliczny (...)” oraz „Administracja publiczna i obrona narodowa” wyniosło ok. 59% wartości portfela kredytów objętych analizą branżową.

Koncentracja wobec regionów geograficznych

Portfel kredytowy Banku jest zdywersyfikowany pod względem koncentracji geograficznej. Struktura portfela kredytowego wg regionów geograficznych rozróżniana jest w Banku ze względu na obszar - odrębna jest dla Obszaru Rynku Detalicznego (ORD), odrębna dla Obszaru Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej (OKI). W ramach ORD wyróżnia się 11 regionów geograficznych i centralę. Na dzień 30 czerwca 2016 roku największa koncentracja portfela kredytowego ORD występuje w regionie warszawskim i katowickim (około 25% portfela ORD). W ramach OKI Bank wyróżnia 7 makroregionów i centralę. Na dzień 30 czerwca 2016 roku największa koncentracja portfela kredytowego OKI występuje w makroregionie centralnym i w centrali (odpowiednio 22% i 21% portfela OKI).

Koncentracja walutowa ryzyka kredytowego

Na dzień 30 czerwca 2016 roku udział ekspozycji w walutach wymiennalnych, innych niż PLN, w całym portfelu PKO Banku Polskiego SA wyniósł 24,8%. Największą część zaangażowania walutowego PKO Banku Polskiego SA stanowią ekspozycje w CHF (67% portfela banku), udział ten systematycznie zmniejsza się.

Inne rodzaje koncentracji

Zgodnie z rekomendacją S i T Komisji Nadzoru Finansowego Bank stosuje wewnętrzne limity związane z ekspozycjami kredytowymi klientów Banku określające apetyt na ryzyko kredytowe. Na dzień 30 czerwca 2016 roku limity te nie zostały przekroczone.

• Praktyki forbearance

Bank jako forbearance przyjmuje działania mające na celu dokonanie uzgodnionych z dłużnikiem lub emitentem zmian warunków umowy, wymuszonych jego trudną sytuacją finansową (działania restrukturyzacyjne wprowadzające udogodnienia, które w innym przypadku nie byłyby przyznane). Celem działań forbearance jest przywrócenie dłużnikowi lub emitentowi zdolności wywiązania się z zobowiązań wobec Banku oraz maksymalizacja efektywności zarządzania wierzytelnościami trudnymi, tj. uzyskanie możliwie najwyższych odzysków, przy jednoczesnym ograniczaniu do minimum ponoszonych w związku z tym kosztów.

Działalność forbearance polega na zmianie warunków spłaty wierzytelności, które są indywidualnie ustalane wobec każdego kontraktu. Zmiany mogą dotyczyć:

- rozłożenia zadłużenia wymagalnego na raty,
- zmiany formuły spłaty (raty annuitetowe, raty malejące),
- wydłużenia okresu kredytowania,
- zmiany oprocentowania,
- zmiany wysokości marży,
- redukcji wierzytelności,
- zwolnienia lub zamiany zabezpieczenia,
- zmiany dłużnika lub przystąpienia do długu osoby trzeciej.

W wyniku zawarcia i terminowej obsługi umowy forbearance, wierzytelność staje się wierzytelnością niewymagalną. Elementem procesu forbearance jest ocena możliwości wywiązania się przez dłużnika z warunków umowy ugody (spłaty zadłużenia w ustalonych terminach).

Umowy forbearance są na bieżąco monitorowane. Jeśli w odniesieniu do wynikających z nich ekspozycji kredytowych rozpoznaje się utratę wartości, tworzone są na nie odpisy aktualizujące – równoważące identyfikowaną stratę.

Ekspozycje ze statusem forbearance włącza się do portfela ekspozycji obsługiwanych, gdy spełnione są łącznie warunki:

- wierzytelność nie spełnia przesłanki indywidualnej utraty wartości i nie rozpoznaje się w odniesieniu do niej utraty wartości,
- upłynęło przynajmniej 12 miesięcy od zawarcia umowy restrukturyzacyjnej,
- umową restrukturyzacyjną objęto całość zadłużenia,
- dłużnik wykazał zdolność do wywiązania się z warunków umowy restrukturyzacyjnej.

Ekspozycje przestają podlegać raportowaniu ze statusem forbearance, gdy spełnione są łącznie warunki:

- upłynęło przynajmniej 24 miesiące od włączenia ekspozycji forborne do portfela ekspozycji obsługiwanych (okres warunkowy),
- na koniec okresu warunkowego, o którym mowa powyżej, klient nie posiada zadłużenia przeterminowanego wobec Banku przekraczającego 30 dni,
- nastąpiła terminowa spłata przynajmniej 12 rat w docelowej wysokości.

Aktywa finansowe podlegające forbearance	30.06.2016	31.12.2015
Kredyty i pożyczki udzielone klientom według wartości brutto	194 200 661	196 442 677
w tym forbearance:	4 245 820	5 301 084
sektor finansowy	3 272	3 269
kredyty gospodarcze	3 272	3 269
sektor niefinansowy	4 242 548	5 296 642
kredyty gospodarcze	1 968 427	2 642 952
kredyty mieszkaniowe	1 875 464	2 124 512
kredyty konsumpcyjne	398 657	529 178
sektor budżetowy	-	1 173
kredyty gospodarcze	-	1 173
Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom forbearance	(908 299)	(911 172)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom netto forbearance	3 337 521	4 389 912

Kredyty i pożyczki udzielone klientom podlegające forbearance według regionu geograficznego (brutto)	30.06.2016	31.12.2015
Polska		
mazowiecki	747 060	1 103 003
śląsko-opolski	598 079	723 992
wielkopolski	406 443	493 274
zachodnio-pomorski	386 759	441 864
łódzki	350 084	462 417
dolnośląski	336 248	380 675
podlaski	330 061	426 483
małopolsko-świętokrzyski	326 443	403 440
pomorski	289 586	332 547
kujawsko-pomorski	265 334	295 125
lubelsko-podkarpacki	184 920	211 231
warmińsko-mazurski	24 803	27 033
Razem	4 245 820	5 301 084

Kredyty i pożyczki udzielone klientom podlegające forbearance	Zaangażowanie według wartości bilansowej brutto	
	30.06.2016	31.12.2015
Kredyty i pożyczki z rozpoznaną utratą wartości	2 107 083	2 246 505
Kredyty i pożyczki bez rozpoznanej utraty wartości, w tym:	2 138 737	3 054 579
nieprzeterminowane	1 640 124	2 439 148
przeterminowane	498 613	615 431
Razem brutto	4 245 820	5 301 084

Zmiana wartości bilansowych kredytów i pożyczek udzielonych klientom podlegających forbearance na początek i na koniec okresu	01.01-30.06.2016	01.01-30.06.2015
Wartość bilansowa netto na początek okresu	4 389 912	5 245 329
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości (zmiana w okresie)	2 873	(128 519)
Wartość brutto kredytów i pożyczek wyłączonych w okresie	(1 082 244)	(1 060 752)
Wartość brutto kredytów i pożyczek nowo ujętych w okresie	340 285	710 559
Inne zmiany/spląty	(313 305)	(241 196)
Wartość bilansowa netto na koniec okresu	3 337 521	4 525 421

Kwota ujętych przychodów z tytułu odsetek związanych z kredytami i pożyczkami udzielonymi klientom, które podlegały forbearance na dzień 30 czerwca 2016 roku wynosiła 81 345 tysięcy PLN.

- Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej**

VaR Banku oraz analizę stress-testową narażenia Banku na ryzyko stopy procentowej przedstawia poniższa tabela:

Nazwa miary wrażliwości	30.06.2016	31.12.2015
VaR 10 - dniowy przy poziomie ufności 99% (tys. PLN)	269 380	271 674
Równoległe przesunięcie krzywych stóp procentowych o 200 p.b. (tys. PLN) (test warunków skrajnych)*	2 064 835	2 040 191

* W tabeli zaprezentowano wartość najbardziej niekorzystnego testu warunków skrajnych spośród scenariuszy: krzywych stóp w poszczególnych walutach o 200 p.b. w górę oraz o 200 p.b. w dół.

Na dzień 30 czerwca 2016 roku wartość zagrożona na stopie procentowej Banku w horyzoncie 10-dniowym (VaR 10-dniowy) wyniosła 269 380 tysięcy PLN, co stanowiło ok. 0,95% funduszy własnych Banku. Na dzień 31 grudnia 2015 roku miara VaR dla Banku wyniosła 271 674 tysięcy PLN, co stanowiło ok. 1,00% funduszy własnych Banku.

- Zarządzanie ryzykiem walutowym**

VaR Banku oraz analizę stress-testową narażenia Banku na ryzyko walutowe, łącznie dla wszystkich walut przedstawia poniższa tabela:

Nazwa miary wrażliwości	30.06.2016	31.12.2015
VaR 10-dniowy przy poziomie ufności 99% (tys. PLN)	18 827	25 384
Zmiana kursów WAL/PLN o 20% (tys. PLN) (test warunków skrajnych)*	28 872	62 244

* W tabeli zaprezentowano wartość najbardziej niekorzystnego testu warunków skrajnych spośród scenariuszy: aprecjacja PLN o 20% oraz deprecjacja PLN o 20%.

Ryzyko walutowe zarówno na dzień 30 czerwca 2016 roku, jak i na dzień 31 grudnia 2015 roku kształtowało się na niskim poziomie.

Wielkość pozycji walutowych dla poszczególnych walut prezentuje poniższa tabela:

Pozycja walutowa	30.06.2016	31.12.2015
EUR	53 851	388 754
USD	54 810	3 344
CHF	(41 549)	(50 352)
GBP	(289)	(1 839)
Pozostałe (Globalna Netto)	99 947	84 687

Wielkość pozycji walutowych jest kluczowym (poza zmiennościami kursów walutowych) czynnikiem determinującym poziom ryzyka walutowego, na jakie narażony jest Bank. Na poziom pozycji walutowych wpływają wszystkie transakcje walutowe, jakie zostają zawarte przez Bank, zarówno bilansowe (np. kredyty), jak również pozabilansowe (np. transakcje pochodne, w szczególności CIRS). Zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami zarządzania ryzykiem walutowym codziennie otwierana przez Bank pozycja walutowa w działalności bankowej (np. spłata przez klienta zaciągniętego kredytu walutowego w PLN, przewalutowanie kredytu) jest w każdym dniu domykana, także przy wykorzystaniu instrumentów pochodnych. Oznacza to, że pozycja walutowa Banku na koniec dnia może się składać wyłącznie z wygenerowanej w tym dniu nieodmknętej pozycji w działalności bankowej oraz ograniczonej limitami pozycji walutowej pochodzącej z działalności handlowej, co powoduje, że narażenie Banku na ryzyko walutowe jest niskie (w odniesieniu do funduszy własnych VaR 10-dniowy dla pozycji walutowej Banku na dzień 30 czerwca 2016 roku wynosił ok. 0,07%).

- Zarządzanie ryzykiem płynności**

	a'vista	0 - 1 miesiąc	1 - 3 miesiące	3 - 6 miesiące	6 - 12 miesiące	12 - 24 miesiące	24 - 60 miesiące	pow. 60 miesiące
30.06.2016								
Urealniona luka okresowa	13 837 280	20 504 255	(1 617 497)	2 405 356	8 151 331	3 937 381	17 178 700	(64 396 806)
Urealniona skumulowana luka okresowa	13 837 280	34 341 535	32 724 038	35 129 394	43 280 725	47 218 106	64 396 806	-
31.12.2015								
Urealniona luka okresowa	14 038 877	16 783 091	52 969	3 643 433	8 518 231	7 597 329	11 794 304	(62 428 234)
Urealniona skumulowana luka okresowa	14 038 877	30 821 968	30 874 937	34 518 370	43 036 601	50 633 930	62 428 234	-

We wszystkich przedziałach urealniona skumulowana luka płynności Banku wykazywała wartości dodatnie na dzień 30 czerwca 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku. Oznacza to nadwyżkę zapadających aktywów nad wymagalnymi zobowiązaniami.

Poniższa tabela przedstawia rezerwę płynności Banku na dzień 30 czerwca 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku:

Nazwa miar wrażliwości	30.06.2016	31.12.2015
Rezerwa płynności do 1 miesiąca* (mln PLN)	29 770	30 186

* Rezerwa płynności jest to różnica między najbardziej płynnymi aktywami a oczekiwanymi i potencjalnymi zobowiązaniami, które stają się wymagalne w danym horyzoncie czasowym.

Na dzień 30 czerwca 2016 roku poziom osadu depozytów stanowił ok. 92,9% wszystkich depozytów zdeponowanych w Banku (z wyłączeniem rynku międzybankowego), co oznacza spadek o ok. 0,8 p.p. w porównaniu do końca 2015 roku.

- Inne ryzyka cenowe**

Biorąc pod uwagę inne ryzyka cenowe Bank na koniec I półrocza 2016 roku był narażony na ryzyko cen jednostek uczestnictwa w funduszach zbiorowego inwestowania. Wpływ tego ryzyka na sytuację finansową Banku jest nieistotny. Wymóg kapitałowy na pokrycie wyżej wymienionego ryzyka wyniósł na dzień 30 czerwca 2016 roku ok. 1,2 miliona PLN. W stosunku do wymogu wg stanu na 31 grudnia 2015 roku nastąpił spadek wynikający ze sprzedanych jednostek funduszy zbiorowego inwestowania.

• Zarządzanie ryzykiem operacyjnym

Spadek wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego dla Banku z kwoty 543 milionów PLN (według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku) do ok. 516 milionów PLN (według stanu na dzień 30 czerwca 2016 roku) wynika głównie z uwzględnienia skutków połączenia Banku z Nordea Bank Polska SA oraz oceny ryzyka po zakończeniu procesu integracji.

• Zarządzanie ryzykiem walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych

Bank w sposób szczególny analizuje portfel walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych. Bank na bieżąco monitoruje jakość tego portfela i analizuje ryzyko pogorszenia się jakości tego portfela. Obecnie jakość portfela pozostaje na akceptowanym poziomie. Bank na bieżąco śledzi pojawiające się inicjatywy ustawodawcze dotyczące pomocy dla kredytobiorców, którzy zaciągali walutowe kredyty hipoteczne. Bank uwzględnia ryzyko walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych w zarządzaniu adekwatnością kapitałową i kapitałem własnym.

• Polityka Banku w zakresie kursu CHF

Bank na bieżąco analizuje zmiany zachodzące w otoczeniu makroekonomicznym i finansowym, w szczególności poziom rynkowych stóp procentowych oraz kursów walutowych i uwzględnia je w zarządzaniu poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz w działaniach wobec klientów Banku posiadających długoterminowe kredyty mieszkaniowe. Szczególnym analizom poddawany jest portfel kredytów mieszkaniowych denominowanych w CHF. Bank na bieżąco monitoruje, jakość tego portfela i analizuje ryzyko pogorszenia się jakości tego portfela. Obecnie jakość portfela pozostaje na akceptowanym poziomie.

Równolegle na bieżąco monitorowany jest wpływ czynników i regulacji zewnętrznych. Bank na bieżąco śledzi pojawiające się inicjatywy ustawodawcze, dotyczące pomocy dla kredytobiorców, którzy zaciągali walutowe kredyty mieszkaniowe, analizując ich wpływ na sytuację Banku oraz jego klientów. W IV kwartale 2015 roku oraz w I kwartale 2016 roku, Bank wziął udział w analizach zleczanych przez KNF badających wpływ wejścia w życie prezydenckiego projektu ustawy „o sposobach przywrócenia równości stron niektórych umów kredytu i umów pożyczki” (ustawa frankowa). W dniu 2 sierpnia 2016 roku Kancelaria Prezydenta RP udostępniła projekt Ustawy o zasadach zwrotu niektórych należności wynikających z umów kredytów i pożyczki, której główne założenia dotyczą spreadów bankowych, ustalanych przez banki do spłat kredytów.

Poniższe tabele prezentują analizę jakościową kredytów w CHF

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według metod kalkulacji odpisów w CHF (w przeliczeniu na PLN)	30.06.2016			
	Instytucje finansowe	Przedsiębiorstwa	Gospodarstwa domowe	Razem
Wyceniane według metody zindywidualizowanej, w tym:	-	172 480	186 596	359 076
ze stwierdzoną utratą wartości	-	135 737	174 526	310 263
Wyceniane według metody portfelowej, ze stwierdzoną utratą wartości	1 905	27 847	1 216 015	1 245 767
Wyceniane według metody grupowej (IBNR)	3 910	364 377	30 172 220	30 540 507
Kredyty i pożyczki udzielone klientom brutto	5 815	564 704	31 574 831	32 145 350
Odpisy na ekspozycje wyceniane według metody zindywidualizowanej, w tym:	-	(49 997)	(73 389)	(123 386)
ze stwierdzoną utratą wartości	-	(49 617)	(73 349)	(122 966)
Odpisy na ekspozycje wyceniane według metody portfelowej	(563)	(18 144)	(786 507)	(805 214)
Odpisy na ekspozycje wyceniane według metody grupowej (IBNR)	(68)	(2 960)	(87 959)	(90 987)
Odpisy - razem	(631)	(71 101)	(947 855)	(1 019 587)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom netto	5 184	493 603	30 626 976	31 125 763

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według metod kalkulacji odpisów w CHF (w przeliczeniu na PLN)	31.12.2015			
	Instytucje finansowe	Przedsiębiorstwa	Gospodarstwa domowe	Razem
Wyceniane według metody zindywidualizowanej, w tym:	-	170 986	223 586	394 572
ze stwierdzoną utratą wartości	-	134 743	208 089	342 832
Wyceniane według metody portfelowej, ze stwierdzoną utratą wartości	-	32 034	1 126 528	1 158 562
Wyceniane według metody grupowej (IBNR)	6 098	372 332	30 309 066	30 687 496
Kredyty i pożyczki udzielone klientom brutto	6 098	575 352	31 659 180	32 240 630
Odpisy na ekspozycje wyceniane według metody zindywidualizowanej, w tym:	-	(45 601)	(95 867)	(141 468)
ze stwierdzoną utratą wartości	-	(45 185)	(93 751)	(138 936)
Odpisy na ekspozycje wyceniane według metody portfelowej	-	(18 199)	(699 206)	(717 405)
Odpisy na ekspozycje wyceniane według metody grupowej (IBNR)	(171)	(2 711)	(100 384)	(103 266)
Odpisy - razem	(171)	(66 511)	(895 457)	(962 139)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom netto	5 927	508 841	30 763 723	31 278 491

Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według metody grupowej (IBNR)	30.06.2016		
	PLN	CHF	Pozostałe waluty
Kredyty i pożyczki udzielone klientom brutto	133 782 395	30 540 507	14 597 198
przeterminowane	1 796 678	675 489	93 837
nieprzeterminowane	131 985 717	29 865 018	14 503 361
Odpis na ekspozycje wyceniane według metody grupowej (IBNR)	(410 964)	(90 987)	(46 337)
przeterminowane	(139 824)	(44 193)	(6 594)
nieprzeterminowane	(271 140)	(46 794)	(39 743)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom netto	133 371 431	30 449 520	14 550 861

Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według metody grupowej (IBNR)	31.12.2015		
	PLN	CHF	Pozostałe waluty
Kredyty i pożyczki udzielone klientom brutto	137 032 884	30 687 496	14 370 885
przeterminowane	1 856 370	719 752	74 127
nieprzeterminowane	135 176 514	29 967 744	14 296 758
Odpis na ekspozycje wyceniane według metody grupowej (IBNR)	(403 833)	(103 266)	(39 614)
przeterminowane	(146 169)	(49 835)	(4 822)
nieprzeterminowane	(257 664)	(53 431)	(34 792)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom netto	136 629 051	30 584 230	14 331 271

Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według metody grupowej (IBNR) podlegające forbearance według walut	30.06.2016		
	PLN	CHF	Pozostałe waluty
Kredyty i pożyczki udzielone klientom brutto forbearance	1 149 707	680 113	60 534
Odpis na ekspozycje wyceniane według metody grupowej (IBNR) forbearance	(39 919)	(30 144)	(1 912)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom netto forbearance	1 109 788	649 969	58 622

Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według metody grupowej (IBNR) podlegające forbearance według walut	31.12.2015		
	PLN	CHF	Pozostałe waluty
Kredyty i pożyczki udzielone klientom brutto forbearance	1 709 390	776 522	65 185
Odpis na ekspozycje wyceniane według metody grupowej (IBNR) forbearance	(51 304)	(35 930)	(2 088)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom netto forbearance	1 658 086	740 592	63 097

Na dzień 30 czerwca 2016 roku średnie LTV dla portfela kredytów w CHF wyniosło 85,97%, w porównaniu do średniego LTV dla całego portfela wynoszącego 72,74%.

41. Adekwatność kapitałowa

Podstawowe regulacje obowiązujące w procesie oceny adekwatności kapitałowej wg stanu na dzień 30 czerwca 2016 roku zostały opisane w sprawozdaniu finansowym za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku.

Poziom adekwatności kapitałowej Banku w okresie 6 miesięcy 2016 roku utrzymywał się na bezpiecznym poziomie, istotnie powyżej limitów nadzorczych.

Wartość miar adekwatności kapitałowej w I połowie 2016 roku utrzymywała się powyżej limitów zewnętrznych oraz poziomu rekomendowanego przez nadzór bankowy (KNF/EBA).

KNF w piśmie z dnia 10 maja 2016 roku dotyczącym dodatkowego wymogu w zakresie funduszy własnych związanego z walutowymi kredytami hipotecznymi dla gospodarstw domowych nie zmieniła oczekiwań względem minimalnych wskaźników kapitałowych w ujęciu jednostkowym. Minimalna wysokość współczynników kapitałowych do wypłaty dywidendy w wysokości nie wyższej niż 50% wypracowanego zysku, po uwzględnieniu indywidualnego domiaru kapitałowego z tytułu portfela walutowych kredytów hipotecznych oraz dodatkowego bufora zabezpieczającego, wynosi odpowiednio 13,82% dla współczynnika kapitału podstawowego Tier 1 i 14,01% dla łącznego współczynnika kapitałowego (TCR). Ponadto KNF zarekomendowała zwiększenie funduszy własnych Banku poprzez zatrzymanie, co najmniej 50% zysku wypracowanego w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku.

W dniu 25 kwietnia 2016 roku EBA opublikowała listę O-SIIs (Other Systemically Important Institutions - inne instytucje o znaczeniu systemowym) w Unii Europejskiej, na której znajduje się notyfikacja, że oczekuje na informacje w zakresie podmiotów zakwalifikowanych do tej grupy z Bułgarii i Polski.

	30.06.2016	31.12.2015
Fundusze własne razem	28 427 666	27 249 359
Kapitał Tier I	25 979 486	24 820 848
Kapitał Tier I przed korektami regulacyjnymi i pomniejszeniami w tym:	28 893 430	27 572 288
Kapitał zakładowy	1 250 000	1 250 000
Pozostałe kapitały rezerwowe	26 573 430	24 002 288
Fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej	1 070 000	1 070 000
Zyski zatrzymane	-	1 250 000
(-) Wartość firmy	(871 047)	(871 047)
(-) Inne wartości niematerialne	(1 696 814)	(1 654 902)
Skumulowane inne całkowite dochody	(94 714)	74 457
Korekty w kapitale podstawowym Tier I z tytułu filtrów ostrożnościowych	(191 277)	(14 429)
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	(60 092)	(285 519)
Kapitał Tier II	2 448 180	2 428 511
Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier II	2 511 865	2 483 126
(-) Zaangażowania kapitałowe pomniejszające fundusze własne	(63 685)	(54 615)
Wymogi w zakresie funduszy własnych	14 116 278	14 269 355
Ryzyko kredytowe	12 932 766	13 176 070
Ryzyko operacyjne	516 105	543 163
Ryzyko rynkowe	631 583	518 662
Ryzyko korekty wyceny kredytowej	35 824	31 460
Łączny współczynnik kapitałowy	16,11%	15,28%
Współczynnik kapitału Tier 1	14,72%	13,92%

42. Informacje o pakietowej sprzedaży wierzytelności

Bank nie dokonywał sekurytyzacji aktywów, niemniej jednak w I półroczu 2016 roku przeprowadził pakietowe sprzedaże wierzytelności bilansowych i pozabilansowych o łącznej wysokości nominalnej 468 716 tysięcy PLN, w tym kapitał 232 986 tysięcy PLN, dotyczące wierzytelności przysługujących Bankowi wobec osób fizycznych oraz podmiotów gospodarczych, w tym wierzytelności zabezpieczone hipotecznie.

ZDARZENIA NASTĘPUJĄCE PO DNIU KOŃCZĄCYM OKRES SPRAWOZDAWCZY

43. Zdarzenia następujące po dniu kończącym okres sprawozdawczy

1. W dniu 1 lipca 2016 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie PKO Banku Hipotecznego SA podjęło uchwałę dotyczącą podwyższenia kapitału zakładowego Spółki o 200 000 tysięcy PLN w drodze emisji akcji.
W dniu 8 lipca 2016 roku Komisja Nadzoru Finansowego wydała zgodę na zmianę statutu Spółki. PKO Bank Polski SA dokonał zapisu oraz opłacił objęcie wyżej wymienionych akcji. W dniu 28 lipca br. podwyższenie kapitału zakładowego Spółki zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym.
2. W dniu 6 lipca 2016 roku PKO Bank Polski SA dokonał spłaty pożyczki udzielonej przez spółkę PKO Finance AB w kwocie 250 000 tysięcy CHF. W dniu 7 lipca 2016 roku spółka PKO Finance AB wykupiła obligacje o wartości nominalnej 250 000 tysięcy CHF.
3. W dniu 13 lipca 2016 roku wspólnicy spółki Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – Władysławowo Sp. k. podjęli uchwałę dotyczącą rozwiązania Spółki bez prowadzenia postępowania likwidacyjnego.
4. W dniu 28 lipca 2016 roku spółka Qualia Development Sp. z o.o. odkupiła od spółki Qualia Sp. z o.o. 1 udział w spółce „Fort Mokotów Inwestycje” Sp. z o.o., stając się jedynym wspólnikiem spółki „Fort Mokotów Inwestycje” Sp. z o.o.
5. W dniu 28 lipca 2016 roku spółka Qualia Development Sp. z o.o. zawarła ze spółką Dom Development SA umowę sprzedaży 100% udziałów w spółce „Fort Mokotów Inwestycje” Sp. z o.o., która jest wieczystym użytkownikiem nieruchomości gruntowej położonej w rejonie ulicy Żwirki i Wigury oraz ulicy Raławickiej w Warszawie. Kwota transakcji obejmująca cenę udziałów oraz zwrot pożyczki udzielonej „Fort Mokotów Inwestycje” Sp. z o.o. przez Qualia Development Sp. z o.o. wynosi 133 500 tysięcy PLN. Z dniem 28 lipca 2016 roku spółka „Fort Mokotów Inwestycje” Sp. z o.o. przestała być spółką zależną od spółki Qualia Development Sp. z o.o.
6. W lipcu 2016 roku PKO Bank Hipoteczny SA nabył, w ramach podpisanej w 2015 roku z PKO Bankiem Polskim SA Umowy Ramowej Sprzedaży Wierzytelności, portfele wierzytelności z tytułu kredytów mieszkaniowych zabezpieczonych hipotecznie w kwocie 1 029 009 tysięcy PLN.

7. W dniu 5 sierpnia 2016 r. KNF, w ramach postępowania prowadzonego w celu zidentyfikowania Banku jako innej instytucji o znaczeniu systemowym („O-SII”) na podstawie przeprowadzonej oceny znaczenia systemowego Banku postanowiła zwrócić się do Komitetu Stabilności Finansowej o wyrażenie opinii w sprawie zidentyfikowania Banku jako O-SII i nałożenia na Bank bufora w wysokości równoważnej 0,75% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 rozporządzenia UE nr 575/2013. Na dzień dzisiejszy Bank nie otrzymał informacji o terminie wprowadzenia bufora O-SII oraz jego wpływie na minimalne wartości współczynników kapitałowych.
8. W dniu 24 sierpnia 2016 roku spółki Grupy Kapitałowej Qualia Development Sp. z o.o. zawarły umowy, w wyniku których: spółka Qualia Residence Sp. z o.o. (spółka w 100% zależna od Qualia Development Sp. z o.o.) sprzedała dwie nieruchomości położone w Juracie przy ul. Mestwina nr 32 oraz ul. Mestwina 34 i 38, spółka Qualia Sp. z o.o. (spółka w 100% zależna od Qualia Development Sp. z o.o.) sprzedała ogół praw i obowiązków komplementariusza w spółce Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – Jurata Sp.k. oraz spółka Qualia Development Sp. z o.o. sprzedała ogół praw i obowiązków komandytariusza w spółce Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – Jurata Sp.k. Dodatkowo Qualia Development Sp. z o.o. poręczyła za zobowiązania Qualia Sp. z o.o. i Qualia Residence Sp. z o.o. wobec nabywców z tytułu strat (zdefiniowanych w umowach sprzedaży jako rzeczywiste straty, bez utraconych korzyści) jakie mogą ponieść nabywcy w wyniku zawarcia umów sprzedaży.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu Banku

17.08.2016	Zbigniew Jagiełło	Prezes Zarządu	 (podpis)
17.08.2016	Piotr Alicki	Wiceprezes Zarządu	 (podpis)
17.08.2016	Bartosz Drabikowski	Wiceprezes Zarządu	 (podpis)
17.08.2016	Maks Kraczkowski	Wiceprezes Zarządu	 (podpis)
17.08.2016	Mieczysław Król	Wiceprezes Zarządu	 (podpis)
17.08.2016	Piotr Mazur	Wiceprezes Zarządu	 (podpis)
17.08.2016	Jakub Papierski	Wiceprezes Zarządu	 (podpis)
17.08.2016	Jan Emeryk Rościszewski	Wiceprezes Zarządu	 (podpis)

Podpis osoby, której powierzono
prowadzenie ksiąg rachunkowych

17.08.2016

Danuta Szymańska
Dyrektor Pionu Rachunkowości

.....
(podpis)